

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

573082

Produkcja

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

Egz. nr 1

Ppłk dypl. Józef LEWANDOWSKI

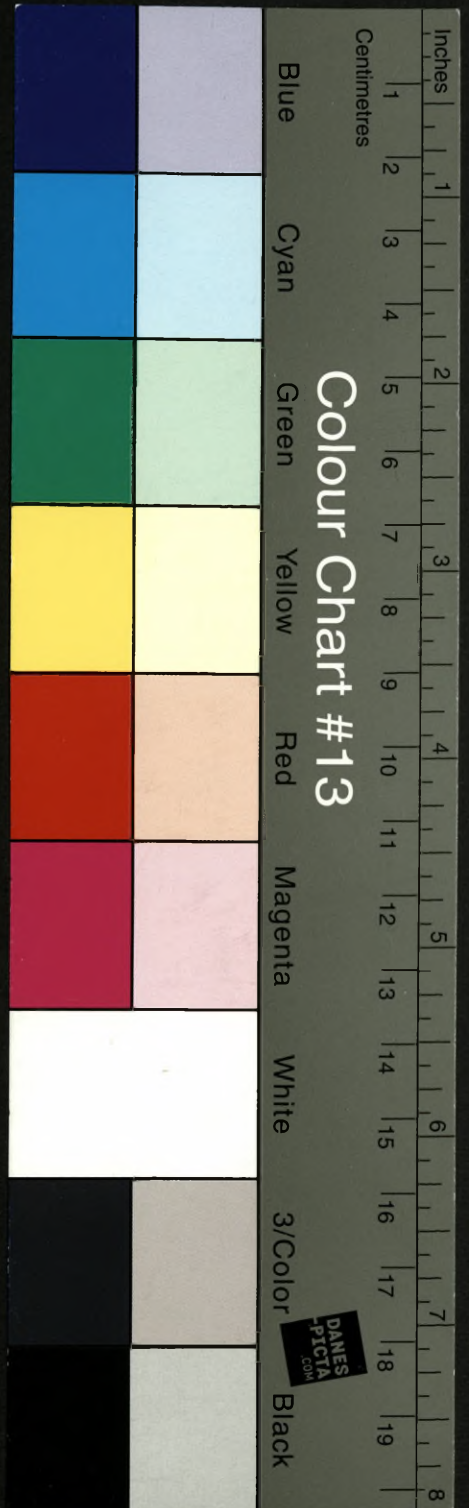
WYKORZYSTANIE bsap DYWIZJI
W DZIAŁANIACH BOJOWYCH
ORAZ METODY PRACY DOWÓDCY
I SZTABU BATALIONU PODCZAS
WYPRACOWANIA DECYZJI

SKRYPT

55495

WARSZAWA

1990

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

AON wewn. 4263/90

Epiz. nr ... 1

Ppłk dypl. Józef LEWANDOWSKI

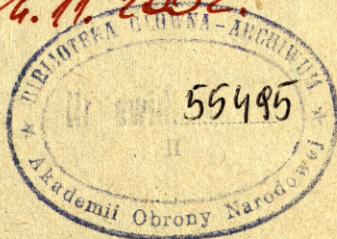
WYKORZYSTANIE bsep DYWIZJI W DZIAŁANIACH BOJOWYCH
ORAZ METODY PRACY DOWÓDCY I SZTABU BATALIONU
PODCZAS WYPRACOWANIA DECYZJI

Skrypt

JAWNE

ptk P. Ciesław

6.11.2002.

WARSZAWA

1990 r.

SPIS TREŚCI

	Strona
WSTĘP	5
I. SKŁAD, WYPOSAŻENIE ORAZ MOŻLIWOŚCI BATALIONU SAPERÓW DYWIZJI...	6
II. WYKORZYSTANIE BATALIONU SAPERÓW DYWIZJI W WALCE	20
2.1. Rola bsap w zabezpieczeniu inżynieryjnym walki oraz zasady jego wykorzystania	20
2.2. Działanie bsap w marszu dywizji	22
2.3. Działanie bsap w obronie dywizji	24
2.4. Działanie bsap w natarciu dywizji	27
III. PRACA DOWÓDCY I SZTABU W ZAKRESIE DOWODZENIA BATALIONEM SAPERÓW DYWIZJI	30
3.1. Rola szefa saperów dywizji w dowodzeniu bsap	31
3.2. Obowiązki dowódcy sztabu oraz wybranych osób funkcyjnych bsap	32
3.3. Metody pracy dowódcy i sztabu bsap podczas przygoto- wania i prowadzenia walki	36
3.4. Treść i zakres pracy dowódcy i sztabu bsap podczas przygotowania decyzji do zabezpieczenia inżynieryjnego .	37
3.4.1. Añaliza zadania pod względem inżynieryjnym	39
3.4.2. Kalkulacja czasu	40
3.4.3. Wytyczne dowódcy do przygotowania danych do podjęcia decyzji	41
3.4.4. Ocena inżynieryjna sytuacji	43
3.4.5. Zamiar wykonania zadania przez dowódcę bsap	45
3.4.6. Meldowanie decyzji przez dowódcę bsap	46
3.4.7. Stawianie zadañ pododdziałom bsap	46
3.4.8. Rekonesans	47
3.4.9. Organizacja współdziałania i zabezpieczenia bojowego działań	48
3.4.10. Organizacja kontroli i pomocy	49
3.5. Praca dowódcy i sztabu bsap w czasie walki	49
3.5.1. Kierowanie wykonaniem zadañ zabezpieczenia inżynieryjnego przez bsap w czasie walki	49
3.5.2. Opracowanie meldunków przez dowódcę bsap	50
IV. DOKUMENTY BOJOWE BATALIONU SAPERÓW DYWIZJI	51
4.1. Zasady opracowywania dokumentów bojowych	51
4.2. Forma i treść dokumentów bojowych batalionu saperów dywizji	52

ZAKOŃCZENIE	55
BIBLIOGRAFIA	55
ZALĄCZNIKI:	
1. Kalkulacja czasu - wariant przy metodzie równoległego przygotowania walki	57
2. Kalkulacja czasu - wariant przy metodzie kolejnego przygotowania walki	59
3. Wytyczne dowódcy batalionu (wydane ustnie - wariant)	61
4. Zarządzenie wstępne dla pododdziałów (wydane ustnie- wariant).	63
5. Treści meldunków osób funkcyjnych batalionu składanych dowódcy podczas oceny inżynieryjnej sytuacji (wariant)	65
<u>w tym:</u> - starszego oficera operacyjnego;	
- oficera operacyjno-rozpoznawczego;	
- oficera operacyjnego;	
- zastępcy dowódcy batalionu ds. technicznych;	
- kwatermistrza batalionu.	
6. Zamiar dowódcy batalionu (wariant)	67
7. Zamiar dowódcy batalionu do marszu (wariant)	68
8. Kalkulacja marszu (wariant)	69
9. Wstępne zarządzenie bojowe dowódcy batalionu (wariant)	70
10. Meldunek decyzji dowódcy batalionu (wariant ogólny)	72
11. Wytyczne dowódcy batalionu do współdziałania (wariant na dowolny okres działań)	79
12. Treść wytycznych dowódcy batalionu do zabezpieczenia bojowego .	80
13. Rozkaz bojowy dowódcy batalionu saperów (wariant ogólny)	82
14. Plan rekonesansu dowódcy bsap (wariant)	84
15. Mapa robocza dowódcy batalionu (wariant) wklejka 1 po str. ...	86
16. Legenda do mapy roboczej dowódcy batalionu saperów (wariant) ..	87
17. Meldunek bojowy dowódcy batalionu (wariant)	97
18. Zestawienie należności inżynieryjnych środków materiałowych i sprzętu inżynieryjnego (druk do wypełnienia)	101

WSTĘP

W ostatnich latach w wojskach inżynieryjnych jak i całych siłach zbrojnych udoskonalono struktury organizacyjne. Poszczególne oddziały i pododdziały - w tym również batalion saperów dywizji - zmieniły swój skład oraz wyposażenie. Stanowi to o możliwościach wykonawczych zadań w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego działań.

Skrypt opracowany został dla zaspokojenia potrzeb wynikających z realizacji programu kształcenia słuchaczy AON. Przeznaczony jest dla nauczycieli akademickich i słuchaczy wszystkich kursów dyplomowych, a szczególnie oficerów wojsk inżynieryjnych.

W skrypcie dla pogłębienia wiedzy z zakresu wykorzystania batalionu saperów dywizji w działaniach bojowych przedstawione zostały problemy dowodzenia batalionem oraz pracy dowódcy i sztabu podczas planowania i organizowania zabezpieczenia inżynieryjnego.

Ujmuje on całokształt zagadnień dotyczących wykorzystania batalionu saperów dywizji do realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, które dotychczas zawarte były w różnych wydawnictwach.

Problematykę wykorzystania batalionu saperów dywizji w działaniach bojowych ujęto w czterech rozdziałach:

- w rozdziale pierwszym - przedstawiono skład wyposażenia oraz możliwości batalionu saperów dywizji w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego w dywizji;

- w rozdziale drugim - zawarte są zasady wykorzystania batalionu saperów do realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji w zasadniczych rodzajach walki;

- w rozdziale trzecim - przedstawiona została praca dowódcy i sztabu w zakresie planowania użycia batalionu do realizacji zadań podczas organizowania zabezpieczenia inżynieryjnego. Ujęto w nim również zasadnicze problemy dowodzenia batalionem saperów dywizji zarówno w okresie przygotowania jak i prowadzenia działań bojowych przez dywizję;

- w rozdziale czwartym - opisane zostały dokumenty bojowe opracowywane przez dowódcę i sztab batalionu saperów.

Przedstawione w skrypcie zagadnienia związane z zabezpieczeniem inżynieryjnym działań dywizji nie wyczerpują całości problematyki z tego zakresu. Jest ona nadal przedmiotem badań i zbierania doświadczeń. Dlatego też zabezpieczenie inżynieryjne działań dywizji oraz użycie batalionu saperów w miarę zdobywania doświadczeń i wprowadzania nowoczesnego sprzętu bojowego będzie doskonalone.

Przy opracowywaniu skryptu wykorzystywano najnowsze poglądy na realizację zadań zabezpieczenia inżynieryjnego działań ujęte w literaturze przedmiotu.

Skrypt ma ułatwić słuchaczom pogłębienie wiedzy uzyskanej w czasie wykładów z zakresu zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych dywizji.

I. SKŁAD, WYPOSAŻENIE ORAZ MOŻLIWOŚCI BATALIONU SAPERÓW DYWIZJI

Batalion saperów dywizji (bsap) jest organicznym pododdziałem wojsk inżynieryjnych dywizji zmechanizowanej przeznaczonym do wykonywania dywizyjnych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego w działaniach bojowych. W jego składzie znajduje się wiele różnorodnych specjalności. Decydujący wpływ na skład oraz wyposażenie pododdziałów wojsk inżynieryjnych - w tym także batalionu saperów dywizji - mają takie czynniki, jak charakter i warunki realizacji zadań na polu walki.

W skład batalionu saperów dywizji wchodzi pododdziały^{1/}:

- saperów - przeznaczone do pokonywania systemu zapór inżynieryjnych i przeszkód terenowych, budowy zapór inżynieryjnych (w tym minowania manewrowego), wykonywania niszczeń, inżynieryjnych prac maskowniczych i budowy obiektów fortyfikacyjnych;

- pontonowe i desantowo-przeprawowe - przeznaczone do zabezpieczenia inżynieryjnego forsowania i przeprawy wojsk przez przeszkody wodne;

- inżynieryjno-drogowe - przeznaczone do niezbędnych napraw dróg, objazdów, urządzenia dróg na przełaj i brodów oraz budowy mostów na wąskich przeszkodach wodnych;

- techniczne - przeznaczone do mechanizacji prac inżynieryjnych - w tym:

a/ zabezpieczenia inżynieryjnego przepraw - do rozpoznania przeszkód wodnych i pełnienia służby ewakuacyjno-ratunkowej w czasie urządzenia i utrzymania przepraw czołgów pod wodą;

b/ elektrotechniczne - do obsługiwanie elektrycznych źródeł zasilania i urządzeń elektrycznych, oświetlania stanowisk dowodzenia i zabezpieczenia w energię specjalnych urządzeń wojskowych w warunkach polowych;

c/ traków - do obróbki drewna na konstrukcje mostowe i fortyfikacyjne;

d/ wydobywania i oczyszczania wody - do rozpoznania, wydobywania i oczyszczania wody, urządzenia i utrzymywanie punktów zaopatrywania w wodę;

1/ Por. Zabezpieczenie inżynieryjne walki (pułk, dywizja). Inż. 517/87. Wyd. MON Warszawa 1989, r., s. 10-11.

- rozpoznanie inżynieryjne - przeznaczone do prowadzenia rozpoznania inżynieryjnego nieprzyjaciela i terenu;

- remontowe - przeznaczone do ewakuacji uszkodzonego sprzętu inżynieryjnego oraz prowadzenia jego remontu w warunkach polowych;

- zaopatrzenia - przeznaczone do przyjmowania i dostarczania pododdziałom sprzętu inżynieryjnego i inżynieryjnych środków materiałowych.

Batalion saperów dywizji w działaniach bojowych wykorzystuje się zgodnie z jego przeznaczeniem. Oznacza to, że pododdziałom batalionu należy stawiać zadania, których wykonanie dotyczy ich specjalności (wyszkolenia) i wyposażenia.

Zasadniczymi elementami składowymi batalionu saperów jest organ dowodzenia i pododdziały batalionu.

Organ dowodzenia batalionu saperów obejmuje:

- dowództwo batalionu;
- sztab;
- służby techniczne;
- kwatermistrzostwo;
- starszy oficer (ds. wychowawczych).

Natomiast w składzie batalionu występują następujące pododdziały:

- 1 - kompania saperów; ✓
 - trzy plutony saperów;
 - pluton minerów;
 - 2 - kompania desantowo-przeprawowa; ✓
 - pluton PTS;
 - pluton GSP;
 - 3 - kompania pontonowa; ✓
 - trzy plutony pontonowe;
 - pluton kutrów;
 - 4 - kompania inżynieryjno-drogowa; ✓
 - pluton saperów;
 - dwa plutony inżynieryjno-drogowe;
 - pluton mostowy;
 - 5 - kompania techniczna; ✓
 - pluton techniczny;
 - pluton zabezpieczenia inżynieryjnego;
 - drużyna wydobywania i oczyszczania wody;
- pluton dowodzenia:
 - drużyna dowodzenia;
 - trzy drużyny rozpoznania inżynieryjnego;
 - drużyna łączności;

- pluton remontowy:
 - cztery drużyny remontowe;
- pluton zaopatrzenia:
 - drużyna zaopatrzenia;
 - drużyna gospodarcza;
- pluton medyczny.

Stan osobowy batalionu wynosi 608 żołnierzy, w tym:

- oficerów - 29;
- chorążych - 34;
- podoficerów zawodowych - 24;
- podoficerów służby zasadniczej - 48;
- szeregowych - 473.

Ważniejszy sprzęt i inżynieryjne środki materiałowe znajdujące się w wyposażeniu batalionu saperów dywizji:

A. Sprzęt:

- park pontonowy - 1 kpl.
- prom samobieżny gąsienicowy - 3 szt.
- transporter pływający gąsienicowy - 13 szt.
- przyczepa pływająca do PTS - 5 szt.
- łódź desantowa - 8 szt.
- silnik zaburtowy do łodzi - 7 szt.
- koparka samochodowa - 4 szt.
- spycharka gąsienicowa ciężka - 1 szt.
- spycharka szybkobieżna ciężka - 2 szt.
- spycharko-ładowarka - 4 szt.
- sprężarka powietrza - 1 szt.
- przyczepny ustawiacz min - 3 szt.
- oprzyrządowanie torujące TROP - 11 szt.
- pochylnia minerska - 3 szt.
- oprzyrządowanie zaporowe TROP - 3 szt.
- przyczepa na wyrzutnie tWD - 10 szt.
- filtr samochodowy wodny - 1 kpl.
- zestaw studziennie-wiertniczy - 1 kpl.
- transporter rozpoznania inżynieryjnego - 4 szt.
- filtr przenośny wody (mały) - 6 szt.
- filtr przenośny wody (duży) - 4 szt.
- podnośnik wody - 2 szt.
- studnia rurowa - 4 szt.
- elektrownia siłowa - 1 szt.
- elektrownia oświetleniowa - 1 szt.

- most czołgowy - 4 szt.
- młot bezkafarowy - 5 szt.
- urządzenie do bateryjnego wbijania pali - 1 kpl.
- urządzenie zabudowy podpór - 1 kpl.
- elastyczne pokrycie drogowe - 2 kpl.
- lekkie pokrycie drogowe - 6 kpl.
- trak ciężki - 1 kpl.
- piła spalinowa - 14 szt.
- piła spalinowa z osprzętem do wierceń - 5 szt.
- warsztat remontowy B/Inż. - 1 kpl.
- warsztat remontowy WOR/Inż. - 1 kpl.
- transporter opancerzony - 17 szt.
- ciągnik kołowy - 1 szt.
- samochód ciężarowo-terenowy - 62 szt.
- samochód dostawczy - 2 szt.
- samochód osobowo-terenowy - 5 szt.
- samochód sztabowy - 1 szt.
- przyczepa transportowa - 17 szt.
- przyczepa dłuźycowa - 9 szt.
- przyczepa do ładunków ciężkich - 1 szt.
- warsztat remontu pojazdów mechanicznych - 1 szt.
- żuraw średniego udźwigu - 2 szt.
- warsztat obsługi pojazdów mechanicznych - 1 kpl.
- warsztat obróbki mechanicznej - 1 kpl.
- warsztat obsługi smarowniczej - 1 kpl.
- ładownia akumulatorów - 1 kpl.
- motocykl - 2 szt.
- cysterna 3000 l na przyczepie - 1 szt.
- kuchnia polowa KP-340 - 3 szt.
- kuchnia polowa KP-200 - 1 szt.
- zbiornik 1000 l na wodę - 1 szt.
- zbiornik 500 l na wodę - 8 szt.
- samochód sanitarny - 1 szt.
- cysterna 1,6 m³ na przyczepie - 4 szt.
- cysterna 4,5 m³ na samochodzie - 4 szt.
- urządzenie propagandowe - 1 szt.
- łódź rozpoznawcza - 8 szt.
- zestaw rozpoznawczy KR-III-4 - 5 kpl.
- zestaw minereki M-63 - 12 kpl.
- mały zestaw minerski - 8 kpl.

- zestaw minerski kompanijny - 1 kpl.
- zestaw kierowania wybuchami - 3 kpl.
- zestaw minerski do wykopów - 9 kpl.
- zestaw kierowania wybuchami (KRAO-IM) - 3 kpl.
- zestaw oznakowania przejść - 1 kpl.
- wykrywacz min - 20 szt.

B. Inżynieryjne środki materiałowe:

- miny przeciwpancerne -
- miny przeciwpiechotne -
- miny kolejowe -
- miny kumulacyjne -
- miny oświetleniowe -
- miny sygnalizacyjne -
- trotyl -
- plastyczny materiał wybuchowy -
- ZBLWD -
- UZ-2 -
- ŁK-2 (mały) -
- ŁKU (duży) -
- MW zestawu do wykopów -

Batalion saperów dywizji swoimi siłami i środkami może wykonać następujące zadania zabezpieczenia inżynieryjnego:

- zorganizować 2-3 IPO lub 1-2 IPF lub 1-3 IPR (INPR, IGW) lub 1 SIPR;
- wykonać do 9 przejść w polach minowych nieprzyjaciela o głębokości 100 m w ciągu 4 godzin w dzień i 5-6 godzin w nocy sposobem ręcznym lub 25-30 minut sposobem wybuchowym;
- założyć sposobem ręcznym bez styczności 2,7 km ppanc lub ppiech pola minowego w dzień lub 1,8 km ppanc, lub ppiech pola minowego w nocy;
- założyć sposobem ręcznym w styczności z nieprzyjacielem 1,35 km ppanc lub ppiech pola minowego w nocy;
- założyć sposobem mechanicznym 0,6 km ppanc pola minowego w ciągu 20 minut, a 1,2 km ppanc pola minowego w ciągu 100 minut z dwóch jednostek minowania;
- urządzić trzy węzły zapór i niszczeń w ciągu 8-10 godzin;
- utrzymać drogę dywizyjną w tempie 5-6 km/h lub dwie drogi w tempie 3-5 km/h;
- ustawić 4 mosty BLC-67 w ciągu 15 minut każdy;
- zbudować 50 m mostu niskowodnego z gotowych elementów w tempie 5 m/h lub z przygotowanych elementów w tempie 2,5 m/h;

- urządzić 2-3 przeprawy desantowe po 3-6 PIS oraz 1-2 przeprawy promowe po 1-3 GSP;
- urządzić 1-2 przeprawy promowe po 2-3 promy z parku PP-64 lub przeprawę mostową o długości od 96 do 186 m (w zależności od typu mostu) w czasie 75-100 min. przy rozładunku bloków na szerokim froncie;
- zabezpieczyć trzy osie przepraw czołgów pod wodą;
- urządzić jeden punkt oczyszczania wody o wydajności 7-8 m³/h w ciągu 2' godz. 30 min.;
- uczestniczyć w budowie obiektów fortyfikacyjnych (SD OZ).

Skład, przeznaczenie, wyposażenie oraz możliwości pododdziałów batalionu saperów:

ksap - kompania saperów (106 żołnierzy)

- Dowództwo:
 - dowódca kompanii;
 - szef kompanii;
 - technik kompanii;
 - radiotelegrafista;
 - kierowca samochodu;
 - kierowca transportera;
- trzy plutony saperów - w każdym:
 - dowódca plutonu;
 - trzy drużyny saperów (po 8 żołnierzy);
- pluton minierów:
 - dowódca plutonu;
 - trzy drużyny minierów (po 8 żołnierzy).

Przeznaczenie:

Wykonywanie zadań związanych z zabezpieczeniem inżynieryjnym walki; budowa zapór inżynieryjnych; wykonywanie przejść w zaporach oraz wykonywanie niszczeń.

Wyposażenie:

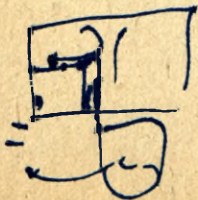
Nazwa sprzętu lub inżynieryjnego środka materiałowego	No- wódcz- two	Sorzęt komp.	3x plsap	plminr	Razem
1	2	3	4	5	6
Łódź rozpoznawcza		1			1
Zestaw rozpoznawczy KR-III-4		1			1
Zestaw minerski M-63			9		9
Mały zestaw minerski			6		6
Zestaw minerski kompanijny		1			1

1	2	3	4	5	6
Zestaw kierowania wybuchami (KRAB-IM)			3		3
Zestaw do wykopów M-64			6		6
Zestaw kierowania wybuchami (ZKW-1)			3		3
Zestaw oznakowania przejść		1			1
Wykrywacz min			3		3
Wykrywacz głębinowy (W-4P)			9		9
Zestaw stolarsko-ciesielski		1			1
Zestaw ślusarsko-kowalski		1			1
Przyczepny ustawiacz min				3	3
Oprzysiężowanie torujące TROP		1	9		10
Pochylnie do ustawiania min				3	3
Oprzysiężowanie zaporowe TROP				3	3
Przyczepa na wyrzutnie LWD			9		9
Piła spaliniowa			9		9
Piła spaliniowa z osprzętem			3	1	4
Radiostacja R-107	1				1
Radiostacja R-126	1		3	4	8
Transporter opancerzony kołowy	1		9	6	16
Samochód ciężarowo-terenowy	1		3	1	5

Możliwości: 2/

- wykonać do 9 przejść w polach minowych npla o głębokości do 100 m w ciągu 4 godzin w dzień i 5-6 godz. w nocy sposobem ręcznym lub 25-35 min. sposobem wybuchowym;
- założyć sposobem ręcznym bez styczności 2,7 km ppanc lub ppiech pola minowego w dzień lub 1,8 km ppanc lub ppiech pola minowego w nocy;
- założyć sposobem ręcznym w styczności z nplem 1,35 km ppanc lub ppiech pola minowego w nocy;
- założyć sposobem mechanicznym 0,6 km ppanc pola minowego w ciągu 20 minut, a 1,2 km ppanc pola minowego w ciągu 100 minut z dwóch jednostek minowania;
- uczyć do trzech węzłów zapór i niszczeń w ciągu 8-10 godzin.

2/ Siłami i środkami pododdziału można wykonać zamiennie jedno z wymienionych zadań; dotyczy to również możliwości innych pododdziałów batalionu przedstawianych w dalszej części skryptu.

Kpunkt - kompania pontonowa (157 żołnierzy)

- Dowództwo:

- dowódca kompanii;
- szef kompanii;
- technik kompanii;
- zastępca ds. wychowawczych;
- radiotelegrafista;
- kierowca samochodu;
- kierowca samochodu;
- kierowca samochodu;

trzy plutony pontonowe - w każdym:

- dowódca plutonu;
- pomocnik dowódcy plutonu;
- dwie drużyny pontonowe (po 11 żołnierzy);
- drużyna samochodowa (10 żołnierzy);

pluton kutrów:

- dowódca plutonu;
- pomocnik dowódcy plutonu;
- trzy drużyny kutrów (po 7 żołnierzy).

Przeznaczenie:

Budowa przepraw promowych i mostowych z parku PP-64.

Wposażenie:

Nazwa sprzętu lub inżynierskiego środka materiałowego	Dowództwo	Sprzęt kemp.	3 x plpont	pl kutrów	Razem
1	2	3	4	5	6
Łódź rozpoznawcza		1			1
Zestaw minerski M-63		1			1
Zestaw do wykopów M-64		2			2
Wykrywacz min			3		3
Wykrywacz głębinowy (W-4P)		1			1
Zestaw stolarsko-ciesielski		1			1
Samochód z blokiem pływającym			48		48
Samochód z blokiem brzegowym			6		6
Kuter holowniczy				6	6
Kuter rozpoznawczy				1	1
Radiostacja R-107	1				1
Radiostacja R-123	1		6	6	13
Samochód ciężarowo-terenowy	2			7	9
Samochód osobowo-terenowy	1				1

1	2	3	4	5	6
Przyczepa transportowa	1				1
Żuraw średniego udźwigu		1			1
Cysterna 1,6 m ³ na przyczepie		4			4

Możliwości:

- urządzić 1-2 przeprawy promowe po 2-3 promy z parku PP-64 lub przeprawę mostową o długości od 96 do 186 m (w zależności od typu mostu) w czasie 75-100 minut przy rozładunku bloków na szerokim froncie.

kdp - kompania desantowo-przeprawowa (45 żołnierzy)

- dowództwo:
 - dowódca kompanii;
 - szef kompanii;
 - radiotelegrafista;
 - kierowca samochodu;
 - kierowca samochodu;
- pluton transporterów pływających:
 - dowódca plutonu;
 - pomocnik dowódcy plutonu;
 - trzy drużyny transporterów pływających (po 6 żołnierzy);
- pluton promów gąsienicowych:
 - dowódca plutonu;
 - pomocnik dowódcy plutonu;
 - trzy drużyny promów gąsienicowych (po 6 żołnierzy).

Przeznaczenie:

Budowa przepraw desantowych i promowych z GSP.

Wyposażenie:

Nazwa sprzętu lub inżynierskiego środka materiałowego	Udziel- two	Sprzęt komp.	pIPIS	pIGSP	Razem
1	2	3	4	5	6
Łódź rozpoznawcza		1			1
Mały zestaw minerski		1			1
Prom samobieżny gąsienicowy				3	3
Transporter pływający gąsienicowy			9		9
Przyczepa pływająca (PPTS)			5		5
Radiostacja R-107	1				1
Samochód ciężarowo-terenowy	1				1
Samochód osobowo-terenowy	1				1

Możliwości:

- urządzić 2-3 przeprawy desantowe po 3-6 PTS oraz 1-2 przeprawy promowe po 1-3 GSP.

kid - kompania inżynieryjno-drogowa (76 żołnierzy)

- dowództwo:
 - dowódca kompanii;
 - szef kompanii;
 - radiotelegrafista;
 - kierowca samochodu;
- pluton saperów:
 - dowódca plutonu;
 - trzy drużyny saperów (po 9 żołnierzy);
- dwa plutony inżynieryjno-drogowe - w każdym:
 - dowódca plutonu;
 - drużyna techniczna (8 żołnierzy) (9 żołnierzy)^{3/};
 - drużyna drogowa (4 żołnierzy);
- pluton mostowy:
 - dowódca plutonu;
 - drużyna budowy podpór (8 żołnierzy);
 - drużyna transportowa (8 żołnierzy).

Przeznaczenie:

Przygotowanie i utrzymanie dróg dla potrzeb dywizji.

Wyposażenie:

Nazwa sprzętu lub inżynieryjnego środka materiałowego	Dowództwo	Sprzęt komp.	plsap	2 x plid	plm	Razem
1	2	3	4	5	6	7
Lódź rozpoznawcza		1				1
Zestaw rozpoznawczy KR-III-4		1				1
Zestaw minerski M-63		1				1
Zestaw do wierceń M-64		1				1
Wykrywacz min			8			8
Wykrywacz głębinowy (W-4P)			3	2		5
Zestaw stolarsko-ciesielski		1				1
Zestaw ślusarsko-kowalski		1				1

^{3/} występuje tylko w pierwszym plutonie inżynieryjno-drogowym.

1	2	3	4	5	6	7
Zestaw studziennie-wiertniczy					1	1
Elektrownia siłowa				1		1
Elektrownia oświetleniowa				1		1
Trak ciężki				1		1
Piła spalinowa				1		1
Ciągnik kołowy				1		1
Samochód ciężarowo-terenowy	1		4	4	1	10
Przyczepa transportowa					1	1
Przyczepa dłuźycowa				1		1
Radiostacja R-107	1		1			2

Możliwości:

- zabezpieczyć trzy osie przepraw czołgów pod wodą;
- urządzić jeden punkt oczyszczenia wody o wydajności 7-8 m³/h w ciągu 2 godz. 30 minut;
- uczestniczyć w budowie obiektów fortyfikacyjnych (SD DZ).

pldow - pluton dowodzenia (34 żołnierzy);

- dowódca plutonu;
- drużyna dowodzenia (5 żołnierzy);
- trzy drużyny rozpoznania inżynieryjnego (po 7 żołnierzy);
- drużyna łączności (7 żołnierzy).

Przeznaczenie:

Prowadzenie rozpoznania inżynieryjnego oraz zabezpieczenie pracy sztabu batalionu saperów dywizji.

Wyposażenie:

- Łódź rozpoznawcza - 3
- Zestaw rozpoznawczy KR-III-4 - 3
- Wykrywacz min - 6
- Wykrywacz min głębinowy (W-4P) - 3
- Peryskop rozpoznania inżynieryjnego - 3
- Peryskop dużego zbliżenia - 1
- Peryskop dalekiego fotografowania - 1
- Dalmierz saperski - 3
- Zestaw rozpoznania fotograficznego - 1
- Zestaw rozpoznania przeszkód wodnych - 1
- Transporter rozpoznania inżynieryjnego - 4

Radiostacja R-107 - 3
Radiostacja R-126 - 4
Wóz dowodzenia R-3 (d-cy bsep) - 1
Samochód ciężarowo-terenowy - 2
Samochód sztabowy - 1

Możliwości:

- zorganizować 2-3 IPO lub 1-2 IPF lub 1-3 IPR (IOPR, IGW) lub 1 SIPR.

plrem - pluton remontowy (32 żołnierzy)

- dowódca plutonu;
- dwie drużyny remontowe (po 5 żołnierzy);
- drużyna remontowa (7 żołnierzy);
- drużyna remontowa (14 żołnierzy).

Przeznaczenie:

Zabezpieczenie pod względem technicznym działań bojowych batalionu.

Wyposażenie:

Warsztat B/Inż. - 1
Warsztat MDR/Inż. - 1
Samochód ciężarowo-terenowy - 2
Przyczepa transportowa - 1
Warsztat remontu pojazdów mechanicznych - 1
Warsztat obróbki mechanicznej - 1
Warsztat obsługi pojazdów mechanicznych - 1
Warsztat obsługi smarowniczej - 1
Ładownia akumulatorów - 1

plmed - pluton medyczny (4 żołnierzy):

- dowódca plutonu (lekarz);
- sanitariusz;
- sanitariusz;
- kierowca sanitarki.

Przeznaczenie:

Zabezpieczenie pod względem medycznym działań bojowych batalionu.

Wyposażenie:

Samochód sanitarny - 1

plzaop - pluton zaopatrzenia (44 żołnierzy)

- dowódca plutonu;
- sześciu magazynierów;
- drużyna zaopatrzenia;
- drużyna gospodarcza.

Przeznaczenie:

Zabezpieczenie pod względem materiałowym działań bojowych batalionu.

Wyposażenie:

- Zestaw stolarsko-ciesielski - 1
- Zestaw hydraulika - 2
- Filtr przenośny wodny (30 l) - 6
- Filtr przenośny wodny (300 l) - 4
- Podnośnik wody - 2
- Studnia rurowa (SR-7) - 4
- Samochód ciężarowo-terenowy - 15
- Samochód dostawczy - 2
- Samochód osobowo-terenowy - 1
- Przyczepa transportowa - 9
- Cysterna 3000 l na przyczepie - 1
- Kuchnia polowa (KP-340) - 3
- Kuchnia polowa (KP-200) - 1
- Zbiornik 1000 l na przyczepie - 1
- Zbiornik 500 l na płozach - 8
- Cysterna 4,5 m³ na samochodzie - 4;

* * *

II. WYKORZYSTANIE BATALIONU SAPERÓW DYWIZJI W WALCE

Decyzję o sposobie wykorzystania bsap dywizji w walce podejmuje się stosownie do zadania bojowego jakie otrzymała dywizja oraz ogólnej sytuacji na polu walki.

Zasadnicze siły i środki batalionu saperów dywizji wykorzystuje się do wykonania głównych zadań zabezpieczenia inżynierskiego działań bojowych dywizji.

2.1. Rola bsap w zabezpieczeniu inżynierskim walki oraz zasady jego wykorzystania

Rola bsap w zabezpieczeniu inżynierskim walki polega na realizacji specjalistycznych zadań zabezpieczenia inżynierskiego o charakterze dywizyjnym oraz wsparciu pododdziałów i oddziałów dywizji siłami i środkami

wojsk inżynieryjnych do realizacji zadań wymagających angażowania specjalistycznego sprzętu inżynieryjnego.

W działaniach bojowych bsp dywizji wykorzystuje się zgodnie z jego przeznaczeniem i możliwościami. Do wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego część wojsk inżynieryjnych wykorzystuje się scentralizowanie, a część z nich przydziela lub wydziela do wsparcia oddziałów (pododdziałów) innych rodzajów wojsk^{6/}.

Scentralizowane wykorzystanie polega na tym, że pododdziały wojsk inżynieryjnych wykonują zadania na korzyść swojego szczebla dowodzenia i są dowodzone przez swoich bezpośrednich dowódców oraz podporządkowane właściwemu szefowi saperów.

Przydział polega na tym, że przydzielone pododdziały wojsk inżynieryjnych zostają całkowicie podporządkowane dowódcy ogólnowojskowemu i wykonują postawione przez niego zadania.

Pododdziały wojsk inżynieryjnych wydzielone do wsparcia oddziałów (pododdziałów) innych rodzajów wojsk i służb pozostają w dyspozycji bezpośredniego przełożonego i wykonują zadania postawione zarówno przez niego jak i przez dowódcę wspieranego oddziału (pododdziału).

Do wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego z pododdziałów bsp tworzy się ugrupowanie wojsk inżynieryjnych^{7/}.

Ugrupowanie wojsk inżynieryjnych dywizji składa się z:

- pododdziałów wojsk inżynieryjnych wydzielonych do wzmocnienia oddziałów (pododdziałów) rodzajów wojsk;
- pododdziałów wojsk inżynieryjnych wykonujących zadania zabezpieczenia inżynieryjnego na korzyść własnej dywizji;
- oddziału zaporowego;
- pododdziału wojsk inżynieryjnych pozostającego w odwodzie dywizji.

Do wykonania wyodrębnionych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego tworzy się ponadto inżynieryjne elementy zabezpieczenia bojowego działań: oddziały zabezpieczenia ruchu, oddziały (grupy) torujące.

Podczas wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego należy dążyć do ścisłego współdziałania pododdziałów bsp między sobą, oddziałami (pododdziałami) rodzajów wojsk na korzyść których wykonują zadania lub które zabezpieczają wykonanie przez nie zadań inżynieryjnych.

Istota współdziałania polega na uzgodnieniu działań pododdziałów bsp z działaniami oddziałów (pododdziałów) rodzajów wojsk według zadań, celów, czasu i miejsca ich wykonywania.

6/ Zabezpieczenie inżynieryjne walki (pułk, dywizja). Wyd. MON Warszawa 1989 r. Nr bibl. pf 23309.

7/ Por. Zabezpieczenie inżynieryjne walki (...) op. cit. s. 13.

Współdziałanie między pododdziałami bsap w dywizji organizuje szef saperów, a współdziałanie w pododdziałach bsap organizuje dowódca batalionu zgodnie z wytycznymi szefa saperów dywizji.

Zasady wykorzystania bsap dywizji mają zastosowanie we wszystkich rodzajach działań bojowych. Jednakże w zależności od ich rodzaju, niektóre z nich mogą mieć szczególne znaczenie i podporządkowane będą zadaniom jakie bsap otrzyma do wykonania.

2.2. Działanie bsap w marszu dywizji

We współczesnych warunkach marsz stanowi nieodłączną część działań bojowych, a jego zabezpieczenie inżynieryjne obejmuje kompleks zadań i przedsięwzięć inżynieryjnych, realizowanych zarówno w okresie pokoju, jak i podczas marszu.

Do podstawowych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego marszu jest przygotowanie i utrzymanie dróg oraz przepraw przez przeszkody wodne. Zadania te realizuje się zarówno w ramach operacyjnego przygotowania obszaru kraju, narastania napięcia w sytuacji międzynarodowej jak i w czasie prowadzenia wojny^{8/}.

We współczesnych warunkach marsz dywizji odbywał się będzie w skomplikowanej, często zmieniającej się sytuacji.

Zabezpieczenie inżynieryjne marszu ma na celu stworzenie dogodnych warunków drogowych do bezkolizyjnego ruchu wojsk z maksymalną prędkością, zapewnienie obrony i ochrony wojsk przed środkami rażenia, terminowego i skrytego przybycia w wyznaczone rejony lub rozwinięcia i wejścia do walki.

Zabezpieczenie inżynieryjne marszu obejmuje: rozpoznanie inżynieryjne dróg (pasa) marszu; przygotowanie i utrzymanie dróg; urządzenie i utrzymanie przepraw przez przeszkody wodne; rozbudowę fortyfikacyjną rejonów odpoczynków; pokonywanie zapór inżynieryjnych nieprzyjaciela, rejonów zniszczeń, pożarów, zatopień i przeszkód naturalnych; realizację przedsięwzięć inżynieryjnych z zakresu maskowania, wydobywanie i oczyszczanie wody oraz urządzenie punktów zaopatrywania w wodę.

Dywizja utrzymuje stałą gotowość do samodzielnego wykonania niektórych prac drogowych z chwilą wchodzenia do rejonów odpoczynku i wychodzenia z nich na drogi marszu.

Dla zapewnienia ciągłości ruchu na trudnych do przekroczenia odcinkach dróg (ciasniny, ostre zakręty, wzniesienia) wydzielą się pododdziały wojsk inżynieryjnych i innych rodzajów wojsk wyposażone w ciągniki z doczepnym

8/ Szerzej o przygotowaniu i utrzymaniu dróg oraz przepraw przez przeszkody wodne w ramach operacyjnego przygotowania obszaru kraju - Instrukcja o zabezpieczeniu inżynieryjnym militarnej obrony terytorium kraju. Wyd. MON, Warszawa 1984 r. nr bibl. 021611.

osprzętem spycharkowym, zwiększające zdolność wozów bojowych i innych pojazdów do przekraczania terenu.

Organizacja zabezpieczenia inżynierskiego marszu dywizji zależy od rodzaju marszu oraz warunków w jakich on się odbywa. Zadanie zabezpieczenia inżynierskiego marszu, mimo dużej jego głębokości i wysokiego tempa powinny być wykonywane w krótkim czasie. Do wykonania tych zadań dywizja, z reguły dysponować będzie organicznymi pododdziałami wojsk inżynierskich, a pomoc przełożonego w tym zakresie może być ograniczona.

Podczas marszu dywizji wykorzystanie i działanie pododdziałów batalionu saperów może być następujące:

a/ pluton dowodzenia - wykorzystywany będzie zazwyczaj w sposób scentralizowany do wykonania zadań dywizyjnych. Na czas marszu organizuje się zazwyczaj 1-2 IPR, które prowadzą rozpoznanie dróg marszu oraz dostarcza ją informacji o ich stanie. Dla rozpoznania rejonów odpoczynków w skład grup rekonesansowych włącza się również inżynierskie elementy rozpoznawcze;

b/ kompania inżyniersko-drogowa - utrzymywana będzie do przygotowania i utrzymania drogi marszu, działając jako OZR dywizji w zależności od liczby dróg, po których maszeruje dywizja i z plutonów inżyniersko-drogowych wzmocnionych pozostałymi siłami kompanii, a także pododdziałami saperów lub innych rodzajów wojsk organizuje dwa OZR-y.

Skład OZR i sposób działania każdorazowo zależą będzie od sposobu, czasu i długości marszu jak również od warunków atmosferycznych, drogowych, pory roku i doby oraz sytuacji ogólnej. W marszu OZR wykonuje swoje zadania z zasady całością sił, a przejezdność dróg zapewnia przez: rozpoznanie inżynierskie, naprawę uszkodzeń jezdni, usuwanie zapór inżynierskich, ustawianie mostów czołgowych, przygotowanie objazdów itp.

Tempo utrzymania drogi powinno zapewnić sprawne wykonywanie marszu przez dywizję:

c/ kompania pontonowa - wykorzystywana będzie do urządzenia i utrzymania przepraw przez przeszkody wodne, głównie w rejonach, gdzie zniszczone zostały przeprawy stałe na planowanych drogach marszu. W zależności od parametrów przeszkody wodnej kompania może działać całością sił lub częściami. Buduje ona głównie przeprawy mostowe z etatowego sprzętu;

d/ kompania desantowo-przeprawowa - podczas marszu dywizji z zasady nie wykorzystywana do jego zabezpieczenia. W wyjątkowych sytuacjach mogą być wykorzystywane w niewielkim zakresie transportery PTŚ;

e/ kompania techniczna - do realizacji zadań zabezpieczenia inżynierskiego marszu wykorzystana będzie tylko w niewielkim zakresie. Drużyny maszyn ziemnych mogą być użyte do budowy okopów i ukryć w rejonach odpoczynków (dziennych, nocnych lub dobowych), a do urządzenia punktu wydobywania i oczyszczania wody - drużyna wydobywania i oczyszczania wody;

f/ Kompania saperów - w marszu dywizji może być wykorzystywana w sposób zdecentralizowany. Jej plutony (drużyny) mogą wzmacniać działanie OZR pułków pod względem możliwości pokonywania zapór, lub też mogą wykonywać zadania dywizyjne.

g/ pluton zaopatrzenia, remontowy i medyczny wykorzystywane są do materiałowo-technicznego oraz medycznego zabezpieczenia zadań inżynierskich wykonywanych przez pododdziały bsap w marszu.

2.3. Działanie bsap w obronie dywizji

Dywizja do obrony może przejść w styczności lub bez styczności z nieprzyjacielem. Sposób przejścia dywizji do obrony zdecydowanie wpływa na wykonanie zadań zabezpieczenia inżynierskiego przez bsap.

Podczas organizowania obrony w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem zadania zabezpieczenia inżynierskiego realizowane będą w skomplikowanych warunkach, przy oddziaływaniu ogniowym nieprzyjaciela, a wykorzystanie do prowadzenia rozbudowy fortyfikacyjnej sprzętu i maszyn inżynierskich w pododdziałach i oddziałach pierwszego rzutu - niemożliwe.

Podczas organizowania obrony bez styczności z nieprzyjacielem zarówno warunki rozbudowy inżynierskiej pasa obrony dywizji, jak również warunki wykonania przez pododdziały batalionu zadań będą bardziej sprzyjające.

Głównymi zadaniami zabezpieczenia inżynierskiego, które mogą być realizowane przez bsap w działaniach obronnych dywizji będą:

- rozpoznanie inżynierskie nieprzyjaciela i terenu;
- rozbudowa fortyfikacyjna pasa (rejonów) obrony;
- budowa systemu zapór i wykonywanie niszczeń;
- przygotowanie i utrzymanie dróg;
- urządzenie i utrzymanie przepraw;
- wydobywanie i oczyszczanie wody.

Ponadto część sił i środków batalionu może brać udział w inżynierskich przedsięwzięciach maskowniczych oraz likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej nieprzyjaciela.

Batalion saperów dywizji będzie wykonywał główne zadania zabezpieczenia inżynierskiego dywizji w obronie. Ilość prac inżynierskich oraz zakres zadań jakie może realizować batalion zależy od wzmocnienia dywizji pododdziałami inżynierskimi, jak również od ilości zadań realizowanych na korzyść dywizji siłami przełożonego.

W obronie dywizji wykorzystanie i działanie batalionu saperów dywizji może być następujące:

a/ pluton dowodzenia - wykorzystywany będzie do zorganizowania 1-3 IP0, które rozmieszcza się w czołowych punktach oporu. Prowadzą one rozpoznanie w wyznaczonych sektorach zwracając uwagę na działanie nieprzyja-

ciela przed przednim skrajem obrony - głównie kierunki prowadzenia rozpoznania oraz wykonywania przejść w zaporach. Sektory obserwacji posterunków włączają się w system rozpoznania dywizji. W razie potrzeby istnieje możliwość wydzielenia części sił rozpoznania inżynierskiego do działania w składzie SPR dywizji.

Oprócz rozpoznania prowadzonego na przednim skraju z plutonu może być zorganizowany IPR z zadaniem rozpoznania rubieży kontrataku II rzutu dywizji lub wykonania innych zadań rozpoznawczych w pasie obrony dywizji.

W przypadku użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia z pldow można zorganizować IPR lub IOPR, który działając na transporterach rozpoznania inżynierskiego lub śmigłowcach prowadzi i będzie rozpoznaniem powstałych zniszczeń w rejonach uderzeń jądrowych.

b/ kompania saperów - wykorzystywana jest z zasady w sposób scentralizowany do budowy zapór (przede wszystkim minowych) w rejonie głównego wysiłku obrony dywizji. Po otrzymaniu zadania kompania przegrupowuje się w całości lub plutonami do rejonów budowy zapór, gdzie po przeprowadzeniu rozpoznania przystępuje do zakładania zapór minowych lub przygotowuje niszczenia.

Kolejność, zakres i sposób wykonywania zadań przez kompanię będzie zależał od aktualnej sytuacji i przewidywanych działań nieprzyjaciela, które ogólnie można podzielić na cztery grupy:

- przygotowanie (wykonanie) niszczeń na przewidywanych drogach podejścia nieprzyjaciela i przewidywanych kierunkach rozwijania się jego do natarcia;

- budowa zapór przed przednim skrajem obrony, w lukach między punktami oporu i na skrzydłach (na głębokość pierwszej pozycji obrony);

- budowa zapór w głębi (w II stopniu gotowości), lub urządzanie węzłów zapór i przygotowywanie niszczeń;

- minowanie manewrowe przez OZap na zaplanowanych rubieżach. Dla OZap planuje się 2-3 kierunki działania (na każdym 2-3 rubieże minowania). W razie potrzeby OZap może być użyty do minowania na rubieży nieplanowanej.

Podczas obrony wybrzeża morskiego plmin z pl PTS kdp może działać jako przybrzeżno-morski oddział zaporowy (PMOZap).

Do czasu rozpoczęcia walki obronnej zapory minowe (pola i grupy min) rozbudowuje się w pasie przesłaniania (na pozycji przedniej), przed i między punktami oporu na głębokość batalionowych rejonów obrony pierwszego rzutu. Na całą głębokość obrony dywizji przygotowuje się do zniszczenia główne drogi i wykonuje inne typy zapór.

W okresie przygotowawczym, o ile jest to możliwe, do minowania stałego można wykorzystać plmin ze sprzętem do mechanicznego ustawiania min.

Należy jednak mieć na uwadze fakt, że do czasu gotowości obrony przez dywizję płminr powinien być gotowy do działania jako OZap.

Po ustawieniu zapór lub urządzeń węzłów część sił kompanii może być wykorzystywana do ich utrzymania.

c/ kompania inżynieryjno-drogowa przygotowuje^{9/} i utrzymuje nakazane odcinki dróg. W pierwszej kolejności przygotowuje się drogę dofrontową wyprowadzającą w rejon głównego wysiłku obrony dywizji. W dalszej kolejności przygotowuje i utrzymuje się pozostałe odcinki dróg.

Do przygotowania i utrzymania dróg z kompanii organizuje się 1-2 OZR, w zależności od stanu dróg oraz możliwości oddziaływania nieprzyjaciela i ugrupowanie dywizji w obronie.

Po rozpoznaniu dróg, usunięciu uszkodzeń jezdni, wykonaniu objazdów zniszczonych odcinków drogi oraz ich oznakowaniu OZR organizuje stałe patrolowanie dróg.

Jednocześnie z przygotowaniem dróg może zaistnieć konieczność urządzenia i utrzymania przepraw przez przeszkody wodne. Dlatego też OZR w uzasadnionych warunkach może być wzmocniony pododdziałami budowy mostów, pontonowymi lub innymi.

d/ kompania pontonowa wykorzystawana będzie do budowy mostów pontonowych przez przeszkody wodne w przypadku zniszczenia przepraw stałych^{10/}. W okresie przygotowania obrony rozpoznaje się miejsca budowy mostów, a w ich pobliżu rozmieszcza się pododdziały pontonowe.

Pontonierzy w razie potrzeby mogą być wykorzystywani do budowy zapór minowych.

e/ kompania techniczna - wykorzystywana będzie tylko częściowo, do realizacji zadań dywizyjnych, a głównie jej pluton techniczny oraz drużyna wydobywania i oczyszczania wody.

Pluton techniczny realizował będzie zadania związane z rozbudową fortyfikacyjną SD dywizji, lub może wspierać maszynami inżynieryjnymi pododdziały batalionu w zakresie rozbudowy fortyfikacyjnej, a drużyna wydobywania i oczyszczania wody urządzać punkt wydobywania i oczyszczania wody.

f/ kompania desantowo-przeprawowa - z zasady nie wykorzystywana za wyjątkiem obrony wybrzeża morskiego. Pluton PTS może być wykorzystany do minowania pasa wód przybrzeżnych w składzie PMOZap.

g/ pluton zaopatrzenia, remontowy i medyczny wykorzystywane są do materiałowo-technicznego oraz medycznego zabezpieczenia zadań inżynieryjnych wykonywanych przez pododdziały batalionu saperów.

9/ Przygotowanie dróg polega na ich rozpoznaniu, wykonaniu objazdów zniszczonych odcinków i ich oznakowaniu.

10/ W pierwszej kolejności wykorzystuje się istniejące brody i mosty, a w razie potrzeby mosty wzmocnia się lub buduje nowe.

Pododdziały batalionu, które nie wykonują zadań zabezpieczenia inżynierskiego rozmieszcza się w rejonie zesrodkowania batalionu i wchodzi one w skład pododdziału wojsk inżynierskich pozostającego w odwodzie dywizji.

Część pododdziałów batalionu może być przewidziana do udziału w likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela.

2.4. Działanie bsap w natarciu dywizji

W natarciu batalion saperów dywizji wykonuje z zasady większość zadań zabezpieczenia inżynierskiego o charakterze dywizyjnym, a częścią swych sił wspiera działanie oddziałów pierwszego rzutu.

Rodzaj i zakres zadań zabezpieczenia inżynierskiego w natarciu zależy od ^{11/} warunków przejezdności terenu, stopnia rozbudowy zapór inżynierskich i wykonanych niszczeń w obronie nieprzyjaciela oraz stopnia jego oddziaływania minowaniem zdalnym na pododdziały dywizji podczas podejścia do obrony i w czasie natarcia, skali zniszczeń, odkształceń i zatopień terenu powstałych w wyniku użycia środków walki.

Głównymi zadaniami zabezpieczenia inżynierskiego, które mogą być realizowane przez pododdziały batalionu w natarciu dywizji będą ^{12/}:

- rozpoznanie inżynierskie nieprzyjaciela i terenu;
- rozbudowa inżynierska rejonu wyjściowego i terenu po stronie własnej;
- przygotowanie i utrzymanie dróg podejścia wojsk do przedniego skraju obrony nieprzyjaciela oraz torowanie i utrzymanie dróg w czasie natarcia;
- wykonywanie i utrzymywanie przejść w zaporach inżynierskich, przez przeszkody i rejon zniszczeń;
- niszczenie (unieszkodliwianie) min jądrowych oraz rozminowywanie terenu i obiektów;
- budowę i utrzymywanie przepraw podczas forsowania (pokonywania) przeszkód wodnych;
- budowę i utrzymywanie zapór inżynierskich podczas odpięcia kontrataków;
- osłonę luk i skrzydeł oraz umacnianie opanowanych rubieży;
- wykonywanie przedsięwzięć inżynierskich związanych z maskowaniem wojsk i obiektów oraz likwidacją skutków ^{użyte} ~~użycia broni jądrowej przez nieprzyjaciela;~~
- X wydobywanie i oczyszczanie wody; urządzenie punktów zaopatrywania w wodę;
- zaopatrywanie wojsk w sprzęt inżynierski i jego remont.

11/ Por.: Zabezpieczenie inżynierskie walki (...) op. cit., s. 46.

12/ Tamże, s. 45.

Ponadto część sił batalionu może być włączona w skład dywizyjnego oddziału ratunkowo-ewakuacyjnego (ORE).

W natarciu dywizji wykorzystanie i działanie batalionu saperów może być następujące:

a/ pluton dowodzenia - wykorzystywany będzie do prowadzenia rozpoznania inżynierskiego.

W okresie przygotowania natarcia z drzin organizuje się 1-2 IPO oraz IPF, które rozmieszcza się w ugrupowaniu pododdziałów będących w styczności z nieprzyjacielem na kierunku wejścia dywizji do walki. Zadaniem ich w tym okresie jest prowadzenie rozpoznania inżynierskiego przedniego skraj obrony nieprzyjaciela, a głównie rejonów prowadzenia prac fortyfikacyjnych i miejsc budowy zapór inżynierskich.

W czasie natarcia z IPO organizuje się IPR, które działają na głównym kierunku natarcia dywizji z zadaniem dostarczenia informacji o: stanie dróg; rubieżach wprowadzenia drugich rzutów (odwodów); dogodnych miejscach do budowy przepraw; rozbudowie fortyfikacyjnej rubieży pośrednich i zaporach w głębi obrony nieprzyjaciela.

Jedną z drzin utrzymuje się w gotowości do rozpoznania nowych (nieplanowanych) obiektów, a wynikłych w toku działań.

Mogą być również organizowane, w zależności od potrzeb inne elementy rozpoznania inżynierskiego, a mianowicie SIPR, IOPR lub IPPR.

Elementy rozpoznania inżynierskiego działają samodzielnie, współdziałając z elementami rozpoznawczymi dywizji lub działając w ich składzie. W niektórych przypadkach w ich składzie mogą działać tylko pojedynczy saperzy - zwiedowcy.

b/ kompania saperów w natarciu będzie wykorzystywana w sposób zdecentralizowany. Wydzielone z jej składu 1-2 plutony mogą wzmocniać działania pułków pierwszego rzutu, lub wykonywać zadania o charakterze dywizyjnym jako oddział (oddziały) torujące (OT). W składzie nacierających oddziałów i pododdziałów pierwszego rzutu mogą działać grupy torujące (GT) w sile do drużyny saperów.

Oddziały (grupy) torujące przeznaczone są do wykonywania przejść w rejonach zniszczeń i zaporach inżynierskich. Zadania swoje wykonują w ścisłym współdziałaniu z zabezpieczanymi oddziałami (pododdziałami), które wspierają je ogniewo wydzielając stosownie do sytuacji odpowiednie wzmocnienie^{13/}.

Z plutonu saperów organizuje się oddział zaporowy (Ozap), który stanowi element ugrupowania dywizji. Ozap przesuwa się między I, a II rzutem dywizji na kierunku prawdopodobnego wyjścia kontrataku nieprzyjaciela.

13/ Por.: "Zabezpieczenie inżynierskie walki" (...) op. cit., s. 15.

Zadaniem OZap jest minowanie i wykonywanie niszczeń na kierunkach działania nieprzyjaciela, osłona zaporami minowymi rubieży rozwinięcia wojsk, skrzydeł, luk, styków i opanowanych rubieży, zamykanie luk powstałych w ugrupowaniu wojsk w wyniku uderzeń broni jądrowej nieprzyjaciela oraz osłona odcinka wybrzeża morskiego na kierunku prawdopodobnego wysadzenia desantu nieprzyjaciela. Podczas wykonywania zadania współdziała on z odwołem przeciwpancernym, może również działać samodzielnie.

Oddziałowi zaporowemu wyznacza się zasadniczy i zapasowy rejon rozmieszczenia, drogi dojazdu do rubieży minowania, dwa-trzy kierunki działania, na każdym kierunku dwie-trzy rubieże minowania.

Zaopatrywane OZap w inżynieryjne środki materiałowe organizuje sztab batalionu.

c/ kompania inżynieryjno-dronowa wykorzystywana jest do przygotowania i utrzymania dróg dywizyjnych. Kompania zwykle przygotowuje i utrzymuje jedną drogę dofrontową działając jako oddział zabezpieczenia ruchu (OZR). W niektórych przypadkach - w zależności od potrzeb i wynikłej sytuacji z plutonów inżynieryjno-drogowych wzmocnionych pozostałymi siłami kompanii organizuje się dwa OZR.

OZR w natarciu przesuwa się zwykle za oddziałami pierwszego rzutu.

Utrzymanie dróg rozpoczyna się przed przegrupowaniem artylerii dywizji na stanowiska ogniowe na około 2-3 godziny przed rozpoczęciem ataku.

OZR wykonuje swoje zadanie w ścisłym współdziałaniu z zabezpieczanymi przez nie oddziałami rodzajów wojsk, które w razie potrzeby wydzielają dla nich wzmocnienie. Zależnie od sytuacji, zakresu i objętości prac na drogach przemarszu OZR wykonują swoje zadanie odcinkami na całej trasie lub kolejno na oddzielnych odcinkach (obiektach).

Tempo utrzymania dróg przez OZR powinno zapewnić sprawne przegrupowanie oddziałów i pododdziałów dywizji w toku natarcia, oraz ich podejście i rozwinięcie na rubieżę ataku.

OZR przygotowuje również drogi rozwinięcia dla drugiego rzutu dywizji podczas jego wprowadzania do walki.

Wydzielone siły mogą brać udział w likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej oraz torowaniu dróg przez strefy zniszczeń i skażeń.

W razie potrzeby OZR może również wykonywać dojazdy do przepraw urządzonych przez pododdziały desantowe i pontonowe batalionu.

d/ kompania pontonowa wykorzystywana jest do urządzania i utrzymywania 2-3 przepraw promowych lub przeprawy mostowej na głównym kierunku działań. W zależności od liczby, szerokości przeszkód wodnych w pasie natarcia dywizji na głębokość zadania bojowego kompania może działać całością sił lub częściami.

W toku natarcia przesuwa się zazwyczaj w składzie batalionu. Część sił kpoti może być włączona w skład oddziału wydzielonego.

e/ kompania desantowo-przeprawowa wykorzystywana jest do urządzania i utrzymania przepraw desantowych i promowych podczas forsowania przeszkód wodnych.

Kompania wykonuje swoje zadanie na odcinkach forsowania pułków pierwszego rzutu, na których może organizować 2-3 przeprawy desantowe na PTS oraz 1-2 przeprawy promowe na GSP.

f/ kompania techniczna ze względu na dużą różnorodność posiadanego sprzętu w poszczególnych plutonach może wykonywać kilka różniących się zadań.

Pluton zabezpieczenia inżynieryjnego - zabezpieczał będzie pokonywanie przeszkód przez czołgi pod wodą. Z zasady przydzielany jest do pułków pierwszego rzutu, gdzie wykorzystuje się go do rozpoznania 1-3 osi przeprawy oraz urządzenia i utrzymania przepraw czołgów pod wodą.

Pluton techniczny wykorzystuje się do wsparcia sprzętem technicznym i maszynami inżynieryjnymi oddziałów i pododdziałów dywizji w zakresie wykonywania przez nie prac fortyfikacyjnych, drogowych i mostowych.

Oddział wydobywania i oczyszczania wody urządza dywizyjny punkt wydobywania i oczyszczania wody.

g/ pluton zapatrzenia, remontowy i medyczny wykorzystywane są do materiałowo-technicznego oraz medycznego zabezpieczenia zadań inżynieryjnych wykonywanych przez pododdziały bsap.

III. PRACA DOWÓDCY I SZTABU W ZAKRESIE DOWODZENIA BATALIONEM SAPERÓW DYWIZJI

Pracę dowódcy i sztabu batalionu saperów dywizji warunkuje zazwyczaj sytuacja taktyczna i inżynieryjna, w tym również rodzaj i charakter działań, a także zadania, jakie batalion otrzymał do wykonania oraz czas na ich organizację.

Metoda pracy dowódcy i sztabu batalionu zależy głównie od metody pracy dowódcy i sztabu dywizji, ukończenia i fachowego przygotowania dowódcy i sztabu bsap do realizacji postawionych zadań, zdolności organizatorskich oraz wyposażenia technicznego sztabu batalionu.

Dowódca i sztab bsap musi dostosować swoją metodę pracy do metody stosowanej przez dowódcę i sztab dywizji, wiodący w planowaniu, organizowaniu i kierowaniu walką.

Podczas planowania i organizowania użycia bsap w zabezpieczeniu inżynieryjnym działań dywizji może być stosowana - podobnie jak w sztabie dy-

wizji - metoda równoległego lub kolejnego przygotowania walki, z których metoda równoległego przygotowania walki jest zasadniczą^{14/}.

3.1. Rola szefa saperów dywizji w dowodzeniu bsap

Szef saperów dywizji uczestniczy bezpośrednio w planowaniu i organizowaniu wszystkich przedsięwzięć i zadań inżynierskich oraz kieruje zabezpieczeniem inżynierskim działań bojowych dywizji.

Szef saperów dywizji wchodzi w skład organu dowodzenia dowódcy dywizji i w zakresie zabezpieczenia inżynierskiego bierze udział w dowodzeniu dywizją, którego podstawą jest decyzja dowódcy dywizji oraz zarządzenie zabezpieczenia inżynierskiego sztabu armii. Odpowiada on za przygotowanie oddziałów i pododdziałów wojsk inżynierskich do wykonania przez nie zadań zabezpieczenia inżynierskiego oraz ich realizacją. Szef saperów dywizji ponosi również odpowiedzialność (na równi z dowódcami i szefami rodzajów wojsk) za szkolenie inżyniersko-saperskie oddziałów i pododdziałów rodzajów wojsk oraz za planowanie, organizowanie i realizację zabezpieczenia techniczno-inżynierskiego^{15/}.

Szef saperów dywizji podlega bezpośrednio dowódcy dywizji, a w zakresie działalności fachowej wynikającej z wykonania zadań zabezpieczenia inżynierskiego szefowi saperów dywizji podlegają szefowie saperów pułków oraz dowódcy organicznych i przydzielonych oddziałów i pododdziałów wojsk inżynierskich.

Na podstawie zamiaru walki podjętego przez dowódcę dywizji szef saperów wypracowuje propozycję zabezpieczenia inżynierskiego, która po zatwierdzeniu stanowi decyzję zabezpieczenia inżynierskiego i podstawę do opracowania planu oraz organizacji zabezpieczenia inżynierskiego działań bojowych^{16/}.

Całokształt planowania i organizowania zabezpieczenia inżynierskiego szef saperów dywizji realizuje osobiście wykorzystując do tego starszych oficerów. Może on również wykorzystywać, jeśli istnieją po temu warunki i możliwości, oficerów sztabu batalionu saperów dywizji.

Szef saperów planuje szczegółowo zabezpieczenie inżynierskie działań bojowych dywizji, opracowuje odpowiednie dokumenty bojowe i techniczne wykonania zadań; przekazuje do realizacji podległym szefom saperów, dowódcom oddziałów i pododdziałów oraz organicznym i przydzielonym pododdziałom wojsk inżynierskich zadania zabezpieczenia inżynierskiego; bierze udział w organizowanym przez sztab dywizji współdziałaniu; organizuje

14/ Zabezpieczenie inżynierskie walki (...) op. cit., s. 21.

15/ Zabezpieczenie inżynierskie walki (...) op. cit., s. 18.

16/ Por. Tamże, s. 22.

współdziałanie z pododdziałami wojsk inżynieryjnych oraz kontroluje i udziela pomocy w organizowaniu i realizacji zadań; zbiera, studiuje i analizuje dane o sytuacji taktyczno-inżynieryjnej; opracowuje i przedstawia niezbędne dane dowódcy dywizji umożliwiające podjęcie decyzji w toku realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego; opracowuje i przedstawia meldunki szefowi wojsk inżynieryjnych; studiuje doświadczenia z zakresu zabezpieczenia inżynieryjnego oraz doskonali taktykę i technikę wykonania zadań^{17/}.

Szef saperów również planuje, organizuje i realizuje zabezpieczenie materiałowo-techniczne, a także eksploatację i remont maszyn i sprzętu inżynieryjnego w oddziałach i pododdziałach dywizji.

Dowódca batalionu saperów realizuje decyzję szefa saperów dywizji w zakresie wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przekazaną w imieniu dowódcy dywizji w formie zarządzenia bojowego. Na tej podstawie wspólnie ze swoim sztabem planuje on i organizuje wykonanie postawionych zadań, stawia zadania podległym pododdziałom oraz zapewnia im niezbędne środki materiałowo-techniczne do ich wykonania.

Odpowiedzialność szefa saperów za organizację zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych dywizji nakłada na nich obowiązek koordynowania i kontroli terminowego wykonania zadań przez organiczne i przydzielone oddziały i pododdziały wojsk inżynieryjnych oraz rodzajów wojsk i służb.

3.2. Obowiązki dowódcy, sztabu oraz wybranych osób funkcyjnych bsap

Dowódca i sztab batalionu saperów dywizji podlega dowódcy dywizji, a w zakresie działalności fachowej, wynikającej z obowiązków i wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, szefowi saperów dywizji.

Do zasadniczych obowiązków dowódcy i sztabu bsap w zakresie organizacji i wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego działań bojowych dywizji należy^{18/}:

- utrzymanie gotowości bojowej bsap i sprawności do wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- studiowanie organizacji, wyposażenia, zasad użycia i sposobów wykonywania zadań przez pododdziały i oddziały wojsk inżynieryjnych nieprzyjaciela;
- studiowanie terenu i wyciąganie wniosków odnośnie warunków wykorzystania pododdziałów i oddziałów oraz realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- planowanie i organizowanie działań batalionu;

17/ Metodyka i organizacja pracy dowództw i sztabów wojsk inżynieryjnych w działaniach bojowych - podręcznik. Wyd. MON, Warszawa 1982 r., nr bibl. 020862, s. 12-17.

18/ Por.; Tamże, s. 26-28.

- dowodzenie batalionem;
- kontrolowanie i udzielanie pomocy pododdziałom w planowaniu i wykonywaniu zadań zabezpieczenia inżynierskiego;
- stawianie zadań bojowych;
- opracowywanie wytycznych i wskazówek technicznego wykonania zadań przez pododdziały;
- kierowanie wykonaniem zadań zabezpieczenia inżynierskiego;
- organizowanie współdziałania między pododdziałami batalionu i pododdziałami innych rodzajów wojsk na korzyść których wykonywane są zadania zabezpieczenia inżynierskiego;
- organizowanie i utrzymanie trwałej łączności z przełożonym i podwładnymi;
- planowanie i organizowanie zaopatrywania pododdziałów w sprzęt i inżynierskie środki materiałowe;
- planowanie i sprawowanie nadzoru nad prawidłową eksploatacją maszyn i sprzętu inżynierskiego oraz organizowanie remontu;
- organizowanie i prowadzenie szkolenia stanu osobowego batalionu oraz uzupełnianie jego stanów;
- zbieranie doświadczeń i opracowywanie nowych metod i sposobów wykonywania zadań zabezpieczenia inżynierskiego.

Batalionem saperów dowodzi dowódca przy pomocy swoich zastępców oraz sztabu, na którego czele stoi szef sztabu - zastępca dowódcy.

Dowódca batalionu saperów ponosi całkowitą odpowiedzialność za gotowość bojową i wyszkolenie pododdziałów batalionu, organizację i pomyślnie wykonanie zadań bojowych, morale i psychologiczne przygotowanie wojsk, dyscyplinę podwładnych, stan techniczny uzbrojenia i sprzętu, zapasów materiałowych oraz wszechstronne przygotowanie pododdziałów do wykonania zadań zabezpieczenia inżynierskiego w działaniach bojowych dywizji.

Podejmuje decyzję do wykonania zadań bojowych, stawia zadania podległym pododdziałom, organizuje współdziałanie i zabezpieczenia działań bojowych oraz kontrolę wykonania postawionych zadań.

Dowódca zobowiązany jest zawsze znać nieprzyjaciela, szczególnie jego skład, zasady i możliwości działań oraz położenie, stan ukompletowania i wyposażenie podległych pododdziałów ich zdolność bojową, a także wykonywane przez nie zadania.

Organizując działania podległych pododdziałów dowódca batalionu wysłuchuje propozycji szefa sztabu i swoich zastępców, oficerów sztabu oraz informuje ich o planowanych zamierzeniach, podjętych decyzjach i wydanych rozkazach.

Szef sztabu batalionu saperów jest zastępcą dowódcy i ma prawo wydawania rozkazów oraz zarządzeń w jego imieniu. O wszystkich wydanych rozkazach informuje dowódcę bsap.

Szef sztabu odpowiada za wykonanie zadań przez oficerów sztabu batalionu; organizację i utrzymanie ciągłego dowodzenia podległymi pododdziałami; gotowość bojową batalionu; przygotowanie sztabu i pododdziałów zabezpieczających dowodzenie; organizację zabezpieczenia bojowego działań i ochroną tajemnicy.

Szef sztabu kieruje przygotowaniem danych do podjęcia decyzji przez dowódcę; informuje o sytuacji i otrzymanym zadaniu przez batalion; określa w jakim terminie, jakie przygotować i wydać pododdziałom zarządzenia wstępne.

Zobowiązany jest zawsze znać sytuację, przewidywać jej zmiany i być w gotowości do zameldowania dowódcy wynikających z niej wniosków; znać zamiar dowódcy do wykonania zadań oraz treść wydanych przez niego zarządzeń; organizować kontrolę ich wykonania; znać stan ilościowy żołnierzy, sprzętu technicznego, uzbrojenia, inżynieryjnych środków materiałowych i środków niezbędnych do wykonania zadań w pododdziałach.

Szef sztabu powinien być zawsze gotowy do zameldowania:

- zadania jakie otrzymał batalion;
- położenia, stanu i możliwości wojsk własnych i nieprzyjaciela w zakresie realizacji zadań;
- wniosków z oceny sytuacji;
- głównych problemów współdziałania;
- sposobu organizacji dowodzenia i zabezpieczenia działań bojowych.

Starszy oficer operacyjny - starszy pomocnik szefa sztabu - jest zastępcą szefa sztabu.

Zobowiązany jest znać sytuację i być w gotowości do meldowania wniosków wynikających z aktualnego położenia i wykonywanych zadań przez pododdziały batalionu, prowadzić mapę roboczą oraz dziennik zarządzeń i meldunków.

Do jego obowiązków należy^{19/}: planowanie i koordynacja przedsięwzięć zapewniających utrzymanie gotowości bojowej pododdziałów batalionu; zbieranie informacji o sytuacji taktycznej, położeniu i wykonywanych zadaniach przez pododdziały batalionu oraz przekazywanie ich dowódcy i szefom służb; planowanie wykonania zadań bojowych, opracowywanie rozkazów i zarządzeń, przekazywanie zadań dla pododdziałów i organizowanie kontroli ich wykonania, zapewnienie właściwej organizacji współdziałania i zabezpieczenia bojowego działań, a także dowodzenia; przygotowania wniosków i kalkulacji odnośnie możliwości użycia pododdziałów i wykonania zadań, or-

19/ Por.: Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynieryjnych podczas organizacji i wykonywania zadań bojowych. Wyd. MON, W-wa 1989, nr bibl. 023355, s. 19.

organizowanie stanowiska dowódcy, jego przesunięcia, ochrony i obce; opracowywanie dokumentów bojowych i meldunków oraz zaopatrywanie pododdziałów batalionu w mapy i druki do pracy sztabowej.

Oficer operacyjno-rozpoznawczy - pomocnik szefa sztabu - jest zobowiązany do zbierania, przetwarzania oraz rozpowszechniania informacji i danych o nieprzyjacielu i terenie. Odpowiedzialny jest za organizację rozpoznania, jak również koordynację rozpoznania wszystkich pododdziałów batalionu.

Do jego obowiązków należy^{20/}: planowanie przedsięwzięć zapewniających utrzymanie gotowości bojowej przez pododdziały rozpoznawcze, planowanie rozpoznania na korzyść przełożonego i batalionu; przekazywanie zadań do rozpoznania wykonawcom oraz kontrolowanie ich wykonania; zapewnienie współdziałania elementów rozpoznawczych z pododdziałami wykonującymi zadania; zbieranie i analizowanie danych z rozpoznania; meldowanie wniosków z oceny nieprzyjaciela i terenu w rejonach (na kierunkach) planowanych do wykonania zadań; nadzorowanie działalności pododdziałów rozpoznawczych.

Oficer operacyjno-rozpoznawczy jest zobowiązany prowadzić ewidencję wiadomości o nieprzyjacielu i zdobytych dokumentów; sporządzać meldunki i sprawozdania z rozpoznania dla szefa saperów lub sztabu dywizji.

Zastępca dowódcy do spraw technicznych^{21/} jest organizatorem zabezpieczenia technicznego wykonania zadań przez pododdziały batalionu i ponosi odpowiedzialność za pracę podległej służby i pododdziałów remontowych.

Zobowiązany jest stale znać stan wyposażenia technicznego pododdziałów batalionu, kontrolować stopień realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia technicznego, meldować dowódcy wnioski i propozycje w tym zakresie, opracowywać i przekazywać pododdziałom wytyczne zabezpieczenia technicznego oraz sporządzać meldunki i sprawozdania techniczne dla sztabu dywizji.

Zastępca dowódcy do spraw technicznych odpowiada za zaopatrzenie pododdziałów w uzbrojenie, sprzęt techniczny, amunicję i inżynierskie środki bojowe, techniczne środki materiałowe, utrzymanie uzbrojenia i sprzętu w sprawności technicznej i stałej gotowości do ich użycia, prawidłową ich eksploatację, organizację rozpoznania technicznego i remontów, powrót wyremontowanego sprzętu do pododdziałów, przygotowanie, wyszkolenie i pracę podległej służby oraz pododdziałów remontowych.

Zastępca dowódcy do spraw technicznych prowadzi mapę roboczą na której planuje zabezpieczenie techniczne wraz z niezbędnymi zestawieniami (kalkulacjami).

Kwaternistrz^{21/} - jest organizatorem zabezpieczenia tyłowego wykonania zadań przez pododdziały batalionu i ponosi odpowiedzialność za pracę podległej służby i pododdziałów zaopatrzenia.

20/ Tamże, s. 19.

21/ Szczegółowe obowiązki zastępcy dowódcy do spraw technicznych oraz kwaternistrza określają oddzielne instrukcje oraz zarządzenia szefostwa oddzielnych służb.

Kwatermistrz batalionu zobowiązany jest znać stan wyposażenia pododdziałów w środki materiałowe oraz ich zapasy, kontrolować realizację przedsięwzięć zabezpieczenia tyłowego, meldować dowódcy wnioski i propozycje w tym zakresie, opracowywać i przekazywać pododdziałom wytyczne zabezpieczenia tyłowego oraz sporządzać meldunki i sprawozdania dla sztabu dywizji.

Odpowiada on za dowódz uzbrojenia, sprzętu technicznego, amunicji, inżynierskich środków materiałowych, paliw i innych środków materiałowych, wykorzystanie środków transportowych, zabezpieczenie medyczne, przygotowanie i pracę tyłów oraz ich rozmieszczenie, ochronę i obronę.

Kwatermistrz prowadzi mapę roboczą na której planuje zabezpieczenie tyłowe wraz z niezbędnymi zestawieniami (kalkulacjami).

3.3. Metody pracy dowódcy i sztabu bsap podczas przygotowania i prowadzenia walki

Metoda pracy dowódcy i sztabu bsap podczas przygotowania i prowadzenia walki zależy od sytuacji taktycznej i inżynierskiej, rodzaju i charakteru działań bojowych, zadania do wykonania oraz czasu jakim dysponuje dowódca na jego organizację.

Metoda pracy dowódcy i sztabu bsap zależy także od metody pracy dowódcy i sztabu oraz szefa saperów dywizji, a także od ukompletowania i fachowego przygotowania dowódcy i oficerów sztabu bsap.

Dowódca i sztab bsap dywizji dostosowuje swoją metodę pracy do metody stosowanej przez dowódcę, sztab oraz szefa saperów dywizji.

Planowanie i przygotowanie wykonania zadań przez batalion może być realizowane metodą równoległego lub kolejnego przygotowania walki^{22/}.

METODA RÓWNOLEGŁEGO PRZYGOTOWANIA WALKI jest metodą zasadniczą. Jej istotę stanowi organizowanie wykonania zadań w pododdziałach po ogłoszeniu zamiaru przez dowódcę batalionu i wydaniu im wytycznych.

Po otrzymaniu wstępnego zarządzenia bojowego dowódca batalionu analizuje zadanie, określa przedsięwzięcia do niezwłocznego wykonania celem szybszego przygotowania pododdziałów batalionu do realizacji zadań, przeprowadza kalkulację czasu, wydaje wytyczne szefowi sztabu dotyczące: zapoznania sztabu i zastępców z zadaniem, organizacji rozpoznania, rekonesansu oraz przygotowania danych niezbędnych do podjęcia decyzji, precyzuje zamiar wykonania zadań, który melduje szefowi saperów, a następnie zapoznaje z nim zastępców i oficerów sztabu oraz wydaje ustne zarządzenie wstępne pododdziałom.

22/ Por.: Zabezpieczenie inż. walki (...) op. cit., s. 21-23.

Następnie dowódca ocenia sytuację pod względem inżynieryjnym, wysłuchuje zastępców i szefów służb, formułuje i opracowuje decyzję na mapie roboczej.

Po otrzymaniu zarządzenia bojowego kończy podejmowanie decyzji z mapy, uczestniczy w rekonesansie szefa saperów, bierze udział w organizowaniu współdziałania i zabezpieczenia działań, przeprowadza rekonesans i uściśla decyzję, wydaje rozkaz bojowy zadania dla pododdziałów (organizuje współdziałanie i zabezpieczenie wykonania zadania oraz udziela pomocy dowódcom pododdziałów w przygotowaniu się do wykonania zadań oraz kontroluje je.

Sztab batalionu opracowuje dokumenty bojowe oraz przygotowuje niezbędne kalkulacje.

METODA KOLEJNEGO PRZYGOTOWANIA WALKI stosowana jest w przypadku posiadania dostatecznej ilości czasu na zaplanowanie i zorganizowanie wykonania zadań. Jej istota polega na kolejnym i pełnym organizowaniu wykonania zadań - najpierw w batalionie, a następnie w pododdziałach.

Po otrzymaniu zarządzenia bojowego dowódca batalionu analizuje zadanie, określa przedsięwzięcia do niezwłocznego wykonania, kalkuluje czas, wydaje szefowi sztabu wytyczne dotyczące zapoznania zastępców i oficerów sztabu z zadaniem, organizacją rozpoznania, rekonesansu oraz przygotowania danych do podjęcia decyzji, ocenia sytuacją pod względem inżynieryjnym, podejmuje decyzję z mapy, uczestniczy w rekonesansie prowadzonym przez szefa saperów oraz organizowaniu współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych, uściśla decyzję z mapy, wydaje rozkaz bojowy dla pododdziałów, organizuje współdziałanie i zabezpieczenie wykonania zadań.

Następnie udziela pomocy dowódcom pododdziałów w przygotowaniu się do wykonania zadań oraz kontroluje je.

Ograniczony czas na wypracowanie decyzji we współczesnych warunkach nie pozwala na stosowanie tej metody. Dlatego też w pracy dowódcy i sztabu bsap jako główna, stosowana będzie metoda równoległego przygotowania walki.

Przedstawione metody pracy nie zawsze będą występowały w czystej formie. W niektórych wypadkach planowanie i organizowanie wykonania zadań przez batalion może uwzględniać obydwie metody.

Należy jednak pamiętać, że w każdych warunkach trzeba pozostawić pododdziałom przeznaczonym do wykonania zadań jak najwięcej czasu na przygotowanie się do ich realizacji.

*

*

*

3.4. Treść i zakres pracy dowódcy i sztabu bsap podczas przygotowania decyzji do zabezpieczenia inżynieryjnego

Podstawę do przygotowania i organizowania wykonawstwa zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przez dowódcę i sztab batalionu saperów dywizji jest

zadanie bojowe otrzymane ze sztabu dywizji. Zadanie bojowe dla batalionu przekazuje szef saperów dywizji w formie zarządzenia bojowego. Nikiedy (w ramach równoległej metody przygotowania walki) bsap może otrzymać zadanie w formie wstępnego zarządzenia bojowego przez techniczne środki łączności^{23/}.

Celem planowania wykonawstwa zadań przez pododdziały batalionu saperów dywizji jest określenie kolejności, sposobów i terminów ich wykonania, określenia współdziałania, zabezpieczenia działań bojowych oraz warunków dowodzenia pododdziałami podczas realizacji zadań.

Metoda pracy dowódcy, a tym samym jej treść i zakres zależy od metody pracy przyjętej przez sztab dywizji.

Podczas stosowania przez sztab dywizji metody równoległego przygotowania walki praca dowódcy bsap zwykle obejmuje^{24/}:

- analizę zadania pod względem inżynierskim;
 - określenie przedsięwzięć, które należy niezwłocznie wykonać w celu szybszego przygotowania pododdziałów do wykonania zadań;
 - kalkulację czasu (ogólnego i osobistego);
 - wydanie szefowi sztabu wytycznych dotyczących zapoznania zastępców (szefów służb) i dowódców pododdziałów z zadaniem, przygotowania pododdziałów do wykonania zadań organizacji rozpoznania i rekonesansu oraz przygotowania danych niezbędnych do podjęcia decyzji;
 - ocenę inżynierską sytuacji;
 - określenie zamiaru wykonania zadań, zameldowanie go szefowi saperów, a po jego zatwierdzeniu zapoznanie z nim zastępców (szefów służb) oraz dowódców pododdziałów;
 - wydanie ustnie wstępnych zarządzeń bojowych dowódcom pododdziałów.
- Po otrzymaniu zarządzenia bojowego dowódca batalionu:
- kończy podejmowanie decyzji z mapy;
 - zatwierdza zamiary wykonania zadań dowódcom pododdziałów;
 - uczestniczy w rekonesansie dowódcy dywizji (szefa saperów dywizji) oraz organizuje i prowadzi rekonesans z dowódcami pododdziałów;
 - wydaje rozkaz bojowy, organizuje współdziałanie i zabezpieczenie wykonania zadań;
 - organizuje pomoc i kontrolę przygotowania pododdziałów do wykonania zadań po czym melduje przełożonemu gotowość batalionu do działania.

23/ Por.: Zabezpieczenie inż. walki (...) op. cit., s. 32-33.

24/ Por.: Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynierskich (...) op. cit., s. 38-39.

Podczas stosowania przez sztab dywizji metody kolejnego przygotowania walki po otrzymaniu zarządzenia bojowego pracy dowódcy bsap zwykle obejmuje^{25/}:

- analizę zadania pod względem inżynieryjnym;
- określenie przedsięwzięć, które należy wykonać dla szybszego przygotowania pododdziałów do realizacji zadań;
- kalkulację czasu (ogólnego i osobistego);
- wydanie szefowi sztabu wytycznych dotyczących zapoznania zastępców (szefów służb) i dowódców pododdziałów z zadaniem przygotowania pododdziałów do wykonania zadań, organizacji rozpoznania i rekonesansu oraz przygotowania danych niezbędnych do podjęcia decyzji;
- ocenę inżynieryjną sytuacji;
- podjęcie decyzji z mapy;
- zameldowanie decyzji szefowi saperów dywizji;
- udział w rekonesansie dowódcy dywizji (szefa saperów), zorganizowanie i prowadzenie rekonesansu z dowódcami pododdziałów oraz organizowanie współdziałania;
- wydanie rozkazu bojowego oraz wytycznych do zabezpieczenia działań bojowych, dowodzenia i pracy wychowawczej;
- wysłuchanie meldunków decyzji dowódcy pododdziałów i zatwierdzenie ich;
- organizację pomocy i kontroli przygotowania pododdziałów do wykonania zadań po czym dowódca batalionu melduje przełożonemu gotowość bsap do działania.

Kolejność czynności realizowanych przez dowódcę batalionu w niektórych przypadkach może ulegać zmianie, stosownie do warunków i zaistniałej sytuacji.

3.4.1. Analiza zadania pod względem inżynieryjnym

Analizę zadania dowódca batalionu prowadzi osobiście lub z udziałem szefa sztabu. W wyniku jej prowadzenia powinien zrozumieć cel przyszłych działań i zamiar dowódcy dywizji oraz miejsce i rolę batalionu w jego realizacji.

W przypadku, gdy dowódca batalionu prowadzi osobiście analizę zadania wówczas szef sztabu zapoznaje oficerów sztabu (szefów służb) i dowódców pododdziałów z otrzymanym zadaniem oraz przygotowuje kalkulację czasu.

Analizując zadanie dowódca batalionu powinien:

- zrozumieć jego treść i zamiar dowódcy dywizji oraz szefa saperów;
- uwzględnić warunki w jakich będą prowadzone działania i ich wpływ na wykonanie zadań przez batalion;

25/ Tamże, s. 39-40.

- ustalić kolejność i sposoby wykonania zadań;
- określić zakres i sposób współdziałania z pododdziałami (oddziałami) na korzyść których batalion wykonuje zadania;
- uściślić przedsięwzięcia, które należy zrealizować natychmiast w celu terminowego przygotowania batalionu do działań;
- określić termin gotowości bsap do działań.

We wnioskach z analizy zadania pod względem inżynieryjnym dowódca bsap dywizji powinien określić:

- gdzie (na jakich zadaniach) skupić główny wysiłek batalionu;
- główne zadania i kolejność ich wykonania;
- z kim, kiedy i w jakim zakresie współdziałać;
- jakie przedsięwzięcia niezwłocznie wykonać dla szybszego przygotowania wojsk do działań;
- termin gotowości bsap do wykonania zadań.

3.4.2 Kalkulacja czasu

Podstawę do kalkulacji czasu stanowią terminy nakazane w zadaniu bojowym przekazanym w formie wstępnego zarządzenia bojowego lub zarządzenia bojowego oraz terminy nakazane przez dowódcę i sztab dywizji.

Kalkulacja czasu prowadzona przez dowódcę batalionu obejmuje czas ogólny i czas osobisty^{26/}.

Kalkulując czas ogólny dowódca bsap uwzględni:

- czas na przygotowanie do wykonania zadań (w tym ilość czasu nocnego);
- termin meldowania decyzji (zamiaru) wykonania zadań;
- czas na postawienie zadań bojowych pododdziałom;
- terminy prowadzenia rekonesansów dowódcy dywizji i szefa saperów dywizji;
- czas przegrupowania pododdziałów do rejonów wykonania zadań;
- czas opracowania decyzji przez dowódców pododdziałów;
- termin osiągnięcia przez bsap gotowości do wykonania zadań.

Kalkulując czas osobisty, który obejmuje zaplanowanie czynności realizowanych przez dowódcę bsap podczas wypracowywania decyzji do wykonania zadań należy uwzględnić czas na:

- analizę zadania pod względem inżynieryjnym;
- wydanie wylicznych szefowi sztabu i zastępcom;
- ocenę inżynieryjną sytuacji, określenie zamiaru i zapoznanie z nim zastępców, oficerów sztabu (szefów służb) i dowódców pododdziałów;
- wydanie wstępnych zarządzeń bojowych pododdziałom;
- podjęcie decyzji;

26/ Kalkulację czasu dowódcy batalionu przedstawiono w załącznikach 1 i 2.

- meldowanie zamiaru lub decyzji szefowi saperów dywizji;
- przeprowadzenie rekonesansu z dowódcami pododdziałów;
- postawienie zadań bojowych, organizację współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych;
- pomoc i kontrolę przygotowania pododdziałów do wykonania zadań.

Kalkulując czas osobisty i ogólny należy mieć na uwadze, aby jak najwięcej czasu pozostawić do dyspozycji pododdziałom na przygotowanie się do wykonania zadań.

3.4.3. Wytyczne dowódcy do przygotowania danych do podjęcia decyzji

Dowódca batalionu po sporządzeniu kalkulacji czasu lub po zatwierdzeniu kalkulacji czasu opracowanej przez szefa sztabu wydaje wytyczne do przygotowania danych do podjęcia decyzji.

Wytyczne z zasady obejmują:

- wybrane treści zadania batalionu, jeżeli wcześniej szef sztabu, zastępca, szefowie służb i dowódcy pododdziałów nie zostali zapoznani z zadaniem;
- przedsięwzięcia do niezwłocznego wykonania celem szybszego przygotowania pododdziałów batalionu do wykonania zadań;
- jakie dane i kalkulacje należy przygotować dla podjęcia decyzji;
- kolejność, czas i sposób składania meldunków przez szefa sztabu, zastępców (szefów służb) i oficerów sztabu.

Podczas wydawania wytycznych dowódca powinien określić kolejność i czas referowania danych przez poszczególne osoby funkcyjne^{27/}.

W zależności od rodzaju działań bojowych wytyczne dowódcy dla poszczególnych osób funkcyjnych mogą zawierać różny zakres problemów. Najczęściej jednak w wytycznych dowódca bsp nakazuje przygotować:^{28/}

szefowi sztabu:

- ogólną charakterystykę nieprzyjaciela, jego pododdziałów inżynierskich działających w pasie wykonywanych zadań przez batalion oraz ich możliwości;
- charakterystykę terenu w pasie (rejonie wykonywania zadania) działania batalionu i jego wpływ na wykonanie zadań;
- informacje jakie należy uzyskać od elementów rozpoznawczych (własnych i przełożonego);
- stan ukończenia pododdziałów, ich położenie oraz możliwości wykonania stojących przed batalionem zadań;
- propozycje użycia pododdziałów batalionu do wykonania zadań oraz kalkulacje dotyczące ich realizacji;

27/ Zagadnienia przedstawione w meldunkach przez poszczególne osoby funkcyjne ujęto w załączniku 5.

28/ Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynierskich (...) op.cit., s. 42-43; Wariant wytycznych dowódcy batalionu - załącznik 3.

- sposób organizacji dowodzenia, współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych.

Niekiedy dowódca batalionu może nakazać szefowi sztabu przygotowanie propozycji decyzji do wykonania zadania przez batalion. starszemu oficerowi (ds. wychowawczych)^{29/}:

- organizację pracy wychowawczej w okresie przygotowania batalionu do realizacji zadań oraz w toku działań bojowych;
- ocenę wartości moralno-bojowych wojsk;

zastępcy dowódcy ds. technicznych:

- stan techniczny maszyn i sprzętu inżynierskiego batalionu do wykonania zadań;
- przewidywane straty w maszynach, sprzęcie inżynierskim i środkach transportowych;
- stan inżynierskich środków materiałowych, sprzętu inżynierskiego i części zamiennych oraz potrzeby ich uzupełnienia;
- możliwości organizacji prowadzenia remontów;
- organizację zaopatrywania batalionu i pododdziałów w inżynierskie środki materiałowe oraz sprzęt podczas wykonywania zadania;

kwatremistrzowi:

- stan zasobów materiałowych i możliwości transportowe batalionu;
- organizację żywienia, uzupełniania paliw oraz zabezpieczenia medyczo-sanitarnego batalionu;
- stan zdrowotności stanu osobowego pododdziałów;
- propozycje rozmieszczenia tyłów oraz organizację zaopatrywania pododdziałów;
- przewidywane zużycie zapasów materiałowych oraz sposób i czas ich uzupełniania.

Po wydaniu przez dowódcę batalionu wytycznych szef sztabu nakazuje przygotować niezbędne dane i kalkulacje dotyczące planowanych zadań oraz przekazuje ustnie zarządzenia wstępne^{30/} dowódcom pododdziałów.

Stosownie do rodzaju działań bojowych, zadania batalionu oraz wytycznych dowódcy szef sztabu może wykorzystać swoich pomocników i nakazać im przygotować:

starszemu oficerowi operacyjnemu - starszemu pomocnikowi szefa sztabu:

- stan ukończenia batalionu, jego pododdziałów, ich położenie oraz aktualnie wykonywane zadania;

29/ Brak jest danych co do przyszłej rangi, nazwy, zakresu obowiązków oraz udziału w wypracowaniu decyzji przez dowódcę batalionu.

30/ Niekiedy można spotkać się z nazwą zarządzenia przygotowawcze lub czynności do niezwłocznego (natychmiastowego) wykonania.

- możliwości w zakresie wykonania otrzymanych przez batalion zadań;
- propozycje użycia pododdziałów do wykonania zadań;
- sposób organizacji zabezpieczenia bojowego.

oficerowi operacyjno-rozpoznawczemu - pomocnikowi szefa sztabu:

- charakter działań oddziałów (pododdziałów) nieprzyjaciela w rejonie (pasie) wykonywania zadań przez pododdziały batalionu oraz ich możliwości w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego;
- charakterystyka terenu w rejonie (pasie) działania batalionu i jego wpływ na wykonanie zadań przez pododdziały batalionu;
- sposób organizacji rozpoznania inżynieryjnego.

oficerowi operacyjnemu:

- propozycje technicznych sposobów wykonania zadań;
 - kalkulacje wykonania poszczególnych zadań;
 - możliwości wykorzystania zasobów miejscowych do wykonania zadań.
- W zarządzeniach wstępnych szef sztabu dowódcom pododdziałów podaje^{31/}:
- niezbędne wiadomości o nieprzyjacielu;
 - przewidywane wykorzystanie pododdziałów batalionu;
 - przedsięwzięcia do niezwłocznego wykonania;
 - zadania, których realizację należy rozpocząć;
 - sposób i kolejność uzupełniania środków materiałowych w pododdziałach;
 - sposób i kolejność odnowienia sprawności technicznej sprzętu;
 - termin osiągnięcia gotowości do wykonania zadań;
 - czas i sposób utrzymania zadania.

3.4.4. Ocena inżynieryjna sytuacji

Ocena inżynieryjna sytuacji prowadzona przez dowódcę batalionu saperów dywizji obejmuje:

- ocenę nieprzyjaciela pod względem inżynieryjnym;
- ocenę inżynieryjną terenu;
- ocenę możliwości batalionu w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- ocenę warunków hydrometeorologicznych i pory roku.

* Podczas oceny nieprzyjaciela pod względem inżynieryjnym dowódca batalionu rozpatruje:

- skład, położenie i prawdopodobny charakter działań nieprzyjaciela oraz ich wpływ na wykonanie zadań przez pododdziały batalionu;
- zmiany w taktyce i technice wykonania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;

31/ For.: Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynieryjnych (...) op. cit., s. 43-44; Wariant zarządzenia wstępnego dla pododdziałów przedstawiono w załączniku 4.

- możliwości wykonania uderzeń na pododdziały batalionu w rejonach wykonywania zadań.

We wnioskach z oceny nieprzyjaciela pod względem inżynieryjnym powinien określić:

- zadania i sposoby prowadzenia rozpoznania inżynieryjnego;
- przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia bojowego działań batalionu;
- sposób osłony ogniowej pododdziałów batalionu podczas wykonywania zadań;
- sposoby wykonania zadań przez batalion.

Podczas oceny inżynieryjnej terenu rozpatruje:

- charakter terenu i warunki jego przekraczalności;
- charakterystykę przeszkód wodnych i możliwości urządzenia przepraw;
- warunki wykonywania prac fortyfikacyjnych (rodzaj gruntów, poziom wód gruntowych itp);
- właściwości ochronne i maskujące terenu;
- istnienie źródeł wody i możliwości ich wykorzystania;
- możliwości zniszczeń, pożarów i rejonów nasilonego oddziaływania nieprzyjaciela;
- możliwości i sposób wykorzystania miejscowych zasobów materiałowych.

We wnioskach z oceny inżynieryjnej terenu powinien określić:

- warunki terenowe, które będą sprzyjać lub utrudniać wykonanie zadań przez pododdziały batalionu;
- możliwości i sposoby wykorzystania sprzętu do wykonania zadań;
- jak wykorzystać właściwości terenowe do wykonania postawionych zadań;
- jakie wiadomości o terenie należy uzyskać od pododdziałów rozpoznania dla wykonania zadań.

Podczas oceny możliwości batalionu w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego rozpatruje:

- położenie, ukończenie, stan sprzętu technicznego oraz możliwości pododdziałów;
- stan zaopatrzenia i poziom zapasów środków materiałowych;
- stopień wyszkolenia i sposoby wykorzystania pododdziałów do wykonania zadań;
- zakres współdziałania pododdziałów podczas wykonywania zadań;
- wpływ działania sąsiadów na wykonanie zadań przez pododdziały batalionu;
- zdolności organizatorskie i dowódcze podległych dowódców pododdziałów.

We wnioskach z oceny możliwości batalionu w zakresie realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego powinien określić:

- sposób użycia pododdziałów do wykonania zadań;

- ugrupowanie batalionu do wykonania zadań;
- organizację zaopatrywania, remontu oraz sposób ewakuacji maszyn i sprzętu inżynierskiego;

- organizację współdziałania podczas wykonywania zadań;

- wpływ działania sąsiadów na wykonanie zadań przez pododdziały.

Podczas oceny warunków hydrometeorologicznych i pory roku rozpatruje:

- stan pogody (opady atmosferyczne i ich wpływ na przejezdność terenu; temperatura i jej wpływ na wykonywanie zadań i pracę maszyn inżynierskich itp.);

- warunki widoczności;

- prędkość i kierunek wiatru.

Ocenę tych warunków dowódca batalionu prowadzi wówczas, gdy wywierają one wpływ na wykonanie zadań zabezpieczenia inżynierskiego i działanie pododdziałów batalionu.

We wnioskach z oceny warunków hydrometeorologicznych i pory roku powinien określić:

- stopień, w jakim warunki te utrudnią lub ułatwią wykonanie zadań;

- przedsięwzięcia zmniejszające ujemne skutki oddziaływania warunków hydrometeorologicznych na wykonanie zadań zabezpieczenia inżynierskiego.

W wyniku przeprowadzonej oceny inżynierskiej sytuacji dowódca batalionu powinien wyciągnąć wnioski, a w nich określić:

- skutki działania pododdziałów inżynierskich nieprzyjaciela na wykonanie postawionych zadań;

- stopień przygotowania pododdziałów do wykonania zadań oraz potrzeby w zakresie dodatkowego przeszkolenia;

- zadania dla pododdziałów;

- wpływ warunków terenowych, hydrometeorologicznych i pory roku na wykonanie poszczególnych zadań;

- sposób zaopatrywania pododdziałów batalionu w sprzęt i inżynierskie środki materiałowe oraz organizację ewakuacji i remontu sprzętu inżynierskiego;

- organizację dowodzenia pododdziałami podczas wykonywania zadań w działaniach bojowych;

- prośby do dowódcy dywizji lub szefa saperów dywizji.

3.4.5. Zamiar wykonania zadania przez dowódcę bser

Zamiar wykonania zadania to myśl przewodnia dotycząca realizacji postawionego zadania bojowego, którą formułuje dowódca batalionu na podstawie wniosków z analizy zadania pod względem inżynierskim i oceny inżynierskiej sytuacji.

W zamiarze wykonania zadania dowódca batalionu określa^{32/}:

- główny wysiłek działania batalionu;
- kolejność i sposób wykonania zadań (jakie zadania, jakimi siłami i w jakiej kolejności wykonać);
- ugrupowanie bojowe batalionu.

Zamiar wykonania zadania dowódca batalionu melduje szefowi saperów dywizji, a po jego zatwierdzeniu zapoznaje z nim dowódców pododdziałów. Następnie wydaje ustnie wstępne zarządzenia bojowe, w których podaje^{33/}:

- zadanie wykonywane przez batalion;
- rubleże i rejony wykonywania zadań;
- sąsiadów oraz rubleże i rejony wykonywanych przez nich zadań;
- czas gotowości i zasadnicze przedsięwzięcia związane z przygotowaniem wykonania zadań;
- termin i sposób otrzymania zadań.

3.4.6. Meldowanie decyzji przez dowódcę bsap

Dowódca batalionu saperów może meldować swoją decyzję dowódcy dywizji lub szefowi saperów dywizji. Z reguły melduje ją szefowi saperów.

W meldunku decyzji dowódca batalionu saperów przedstawia^{34/} wnioski z oceny inżynierskiej nieprzyjaciela i terenu;

- zamiar wykonania zadań (działania batalionu);
- zadania bojowe pododdziałów;
- główne zagadnienia współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych batalionu;
- sposób organizacji dowodzenia.

Ponadto dowódca określa główne zadania pracy wychowawczej.

Po zatwierdzeniu decyzji dowódcy batalionu przekazuje się ją wykonawcom jako zadania bojowe w formie rozkazu bojowego.

Przy stosowaniu metody równoległego przygotowania walki po zatwierdzeniu przez przełożonego zamiaru wykonania zadania przekazuje się podwładnym wstępne zarządzenia bojowe. Natomiast rozkaz bojowy wydaje dowódca batalionu po uściśleniu decyzji w terenie.

Decyzję dowódcy batalionu saperów dywizji przedstawia się graficznie na mapie roboczej wraz z legendą^{35/}.

3.4.7. Stawianie zadań pododdziałom bsap

Zadania bojowe stawia się najpierw tym pododdziałom, które najwcześniej rozpoczynają działanie, lub potrzebują więcej czasu na przygotowanie do

32/ Janke, s. 47.

33/ Wariant wstępnego zarządzenia bojowego przedstawiono w załączniku 9.⁷²

34/ Wzór meldunku decyzji dowódcy batalionu saperów przedstawiono w zał. 10.

35/ Szczegółowo formę i treść dokumentów bojowych bsap przedstawiono w rozdziale IV, pkt. 4.2.3.

wykonania zadań. Kolejność stawiania zadań pododdziałom zależy również od wpływu wykonywanego zadania na przebieg walki.

Zasadniczym sposobem stawiania zadań w batalionie saperów dywizji jest wydanie ustnego rozkazu bojowego przez dowódcę batalionu. Zadania postawione ustnie potwierdza się na piśmie^{36/}.

W rozkazie bojowym umuje się:

1. Niezbędne wiadomości o nieprzyjacielu oraz przedsięwzięcia inżynieryjne mające wpływ na wykonanie zadania przez batalion oraz możliwe oddziaływanie nieprzyjaciela na pododdziały batalionu podczas wykonywania postawionych im zadań.
2. Ogólne zadanie zabezpieczanych wojsk (ZT).
3. Zadanie bojowe batalionu.
4. Zadania realizowane na korzyść batalionu przez przełożonego oraz zadania sąsiadów.
5. Zamiar wykonania zadania (działania).
6. Zadania dla pododdziałów z określeniem ich rodzaju, zakresu, miejsca i terminu wykonania drogi przegrupowania, rejonu do wykonania zadań oraz czasy ich zajęcia itp.
7. Czas gotowości pododdziałów.
8. Miejsca i czas rozwijania stanowisk dowodzenia, kierunek ich przesu-
nięcia, zastępcę, terminy składania meldunków.

Rozkaz bojowy podpisuje dowódca i szef sztabu.

3.4.8. Rekonesans

Dowódca batalionu może uczestniczyć w rekonesansie prowadzonym przez dowódcę lub szefa saperów dywizji, a także prowadzić własny rekonesans z dowódcami pododdziałów.

Celem rekonesansu prowadzonego przez dowódcę batalionu jest ustalenie w terenie warunków oraz technicznego sposobu wykonania konkretnego zadania, a także potrzebnych sił, środków i czasu na jego realizację.

Metoda prowadzenia rekonesansu przez dowódcę batalionu zależy od treści zagadnień, jakie będą podlegać omówieniu w terenie, charakteru planowanych zadań oraz czasu trwania rekonesansu.

Rekonesans przeprowadza się na podstawie opracowanego planu rekonesansu, który zawiera^{37/}: cel rekonesansu, termin jego prowadzenia, miejsce zbiórki i czas wyjazdu grupy rekonesansowej, miejsce spotkania z szefami saperów i dowódcami pododdziałów piechoty lub czołgów (zabezpieczanymi), punkty pracy oraz czas pracy na punktach, problematykę do rozpatrzenia podczas rekonesansu, a także sposób utrzymania łączności, środki transportu i sposób ochrony grupy rekonesansowej.

36/ Wariant ogólny rozkazu bojowego dowódcy bsap przedstawia zał. 13.

37/ Wariant planu rekonesansu dowódcy batalionu przedstawia zał. 14.

Rekonesans może być prowadzony na kolejnych punktach pracy lub równoległe na kilku punktach. Wówczas oprócz dowódcy batalionu mogą go prowadzić: szef sztabu lub oficerowie wyznaczeni przez dowódcę.

Podczas rekonesansu dowódca batalionu przeprowadza orientację w terenie oraz ustala: przewidywany charakter działań nieprzyjaciela; zadania i zamiar ich wykonania; zadania bojowe dla pododdziałów i sposób ich realizacji; miejsce rozmieszczenia punktu dowódczo-obserwacyjnego.

We współdziałaniu działania najczęściej dowódca batalionu prowadzi będzie rekonesans tylko z wybranymi dowódcami pododdziałów - wykonującymi najważniejsze lub najtrudniejsze zadania.

3.4.9. Organizacja współdziałania i zabezpieczenia bojowego działań

Po postawieniu zadań bojowych dowódca batalionu organizuje współdziałanie między pododdziałami wykonującymi zadania, zabezpieczanymi lub osłaniającymi wykonanie zadań bezpośrednio w terenie.

W terenie organizuje się współdziałanie zazwyczaj na zasięg widoczności wzrokowej, a przy wykorzystaniu mapy lub makiety terenu na głębokość wykonywania zadań^{38/}.

Współdziałanie musi zapewnić koordynację wysiłku wszystkich pododdziałów co do celów, miejsca, czasu oraz sposobu ich wspólnego działania podczas wykonywania zadania.

Dowódca batalionu organizując współdziałanie powinien:

- uzgodnić działania i wysiłki podległych pododdziałów na rzecz pododdziałów wykonujących główne zadania batalionu, uwzględniając przy tym użycie sił i środków przełożonego;
- spowodować jednoznaczne zrozumienie celu działania dowódców podczas wykonywania zadań bojowych oraz sposobów ich wykonania;
- przewidzieć i uzgodnić warianty działania pododdziałów w zależności od charakteru działania nieprzyjaciela;
- uzgodnić i ustalić sygnały i znaki rozpoznawcze, sygnały współdziałania, powiadamiania i dowodzenia.

Po zorganizowaniu współdziałania dowódca batalionu organizuje zabezpieczenie działań batalionu, które obejmuje: zabezpieczenie bojowe, zabezpieczenie techniczne i zabezpieczenie tyłowe.

Organizatorami zabezpieczenia działań batalionu są odpowiednio: szef sztabu, zastępca dowódcy batalionu ds. technicznych i kwatermistrz.

Zabezpieczenie bojowe działań obejmuje^{39/}:

- rozpoznanie;

38/ Wytyczne do współdziałania na dowolny okres działań przedstawiono w załączniku 11.

39/ Treść wytycznych dowódcy batalionu do zabezpieczenia bojowego - załącznik 12.

- obronę przed bronią masowego rażenia;
- powszechną obronę przeciwlotniczą;
- maskowanie;
- zabezpieczenie inżynieryjne;
- zabezpieczenie przeciwchemiczne;
- ubezpieczenie.

Zabezpieczenie bojowe organizuje się w każdej sytuacji bojowej uwzględniając przedsięwzięcia wykonywane przez przełożonego, a do ich realizacji wyznacza się niezbędną ilość sił i środków, aby nie osłabić sił wykonujących zasadnicze zadanie.

3.4.10. Organizacja kontroli i pomocy

Kontrola stopnia przygotowania pododdziałów do wykonania zadań i pomoc dowódcom pododdziałów w tym zakresie jest kolejnym etapem pracy dowódcy i sztabu batalionu.

Celem kontroli jest zapewnienie terminowego i dokładnego wykonania przez pododdziały wydanych rozkazów, zarządzeń i wytycznych.

W razie potrzeby kontrolę łączy się z udzieleniem pomocy dowódcom w organizowaniu działania i realizacji zasadniczych przedsięwzięć dotyczących organizacji wykonania postawionych zadań.

*
* *
*

3.5. Praca dowódcy i sztabu bsap w czasie walki

Praca dowódcy i sztabu bsap w czasie walki obejmuje działalność dotyczącą:

- utrzymania gotowości pododdziałów wykonujących zadania;
- zbieranie i opracowywanie danych o sytuacji i realizacji zadań oraz ich ocena;
- meldowanie przełożonym o sytuacji w batalionie;
- podejmowanie we właściwym czasie decyzji i stawianie zadań wykonawcom;
- utrzymanie łączności z podwładnymi i przełożonymi;
- odtwarzanie zdolności bojowej pododdziałów.

3.5.1. Kierowanie wykonaniem zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przez bsap w czasie walki

Kierowanie wykonaniem zadań zabezpieczenia inżynieryjnego przez bsap powinno być ciągłe, stanowcze i elastyczne. Osiąga się to drogą nieprzerwanego wpływu dowódcy i sztabu bsap na wykonywanie zadań przez pododdziały batalionu, szybkie podejmowanie decyzji i wcielanie jej w życie, reagowanie na zmiany sytuacji, precyzowanie podjętej decyzji oraz stawianie i upokładnianie zadań we właściwym czasie.

Zadania w czasie działań bojowych realizuje się zgodnie z przyjętą decyzją z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na polu walki. Decyzja dowódcy batalionu powinna być korygowana odpowiednio do zachodzących zmian, a w głównych swych założeniach z całą konsekwencją realizowana.

Odpowiednio do potrzeb wynikających z sytuacji bojowej oraz decyzji dowódcy dywizji szef saperów może konkretyzować postawione zadania oraz stawiać nowe.

Przekazywanie (stawianie) zadań wykonawcom w czasie walki jest jedną z najważniejszych funkcji kierowania wykonaniem zadań zabezpieczenia inżynierskiego.

Nowe zadania lub zadania zmieniające w istotny sposób metodę, czas i miejsce wykonania zadania w stosunku do podjętej decyzji przekazuje się w formie rozkazu bojowego.

Zadania może przekazywać osobiście dowódca batalionu, bądź upoważniony oficer sztabu batalionu.

3.5.2. Opracowywanie meldunków przez dowódcę bsap

Zgodnie z zarządzeniem bojowym dowódca batalionu codziennie o określonej godzinie składa szefowi saperów dywizji meldunek bojowy. Meldunek może być składany na piśmie lub przez techniczne środki łączności^{40/}.

W meldunku podaje się:

- wiadomości o pododdziałach inżynierskich nieprzyjaciela; rejonach ich rozmieszczenia; zadaniach, które wykonują, sposoby ich realizacji i zastosowane środki inżynierskie;
- położenie batalionu (poszczególnych pododdziałów), wykonane i wykonywane zadania oraz czas ich wykonania;
- poniesione straty w ludziach i sprzęcie;
- rodzaje i ilość zdobytych środków i materiałów inżynierskich nieprzyjaciela oraz możliwości ich wykorzystania;
- decyzją dalszego wykonywania zadań oraz wykorzystania pododdziałów batalionu;
- prośby do szefa saperów lub dowódcy dywizji.

Do meldunku mogą być załączone zestawienia stanu ilościowego sprzętu, formularze zapór minowych i inne dane.

Meldunek na piśmie podpisuje dowódca i szef sztabu batalionu.

40/ Wariant meldunku bojowego dowódcy batalionu przedstawia załącznik 17.

IV. DOKUMENTY BOJOWE BATALIONU SAPERÓW DYWIZJI

Dokumenty bojowe batalionu ułatwiają pracę dowódcy i są niezbędne w dowodzeniu. Powinny one spełniać szereg funkcji, a mianowicie:

- umożliwić dowódcy swobodę orientacji w terenie oraz w rejonach wykonywania zadań przez pododdziały;
- umożliwić w każdej chwili przejęcie dowodzenia przez zastępców dowódcy;
- gromadzić napływające informacje;
- przedstawić graficznie organizację wykonania zadań;
- zapewnić kierowanie i dowodzenie batalionem;
- umożliwić prowadzenie przez dowódcę niezbędnych kalkulacji, wykazów i meldunków.

Dokumenty bojowe w batalionie saperów dywizji opracowuje się w jednym egzemplarzu.

Do podstawowych dokumentów opracowywanych przez dowódcę i sztab batalionu należą^{41/}:

- mapa robocza dowódcy batalionu z legendą;
- mapa robocza szefa sztabu batalionu;
- mapa robocza zastępcy dowódcy ds. technicznych;
- mapa robocza kwatermistrza;
- dziennik zarządzeń i meldunków;
- plany (plan marszu, urządzenia i utrzymania przepraw itp.);
- dziennik działań bojowych.

4.1. Zasady opracowywania dokumentów bojowych

Podczas opracowywania dokumentów bojowych należy przestrzegać następujących zasad:

a/ na piśmie:

- nazwy miejscowości pisać dużymi literami podając współrzędne;
- rejonny rozmieszczenia wojsk własnych podawać trzema punktami zaczynając od prawego skrzydła, a nieprzyjaciela od lewego;

linie rozgraniczenia oznaczać punktami: w obronie - na maksymalną donośność środków rażenia danego szczebla dowodzenia organizacyjnego od tyłu do przodu; w natarciu od przodu do tyłu na całą głębokość zadania bojowego; podczas wycofywania i wychodzenia z walki - od przodu w kierunku wycofywania wojsk;

- najpierw podaje się prawą linię rozgraniczenia, a potem lewą;
- bieżgi rzek, kanałów, jezior, zalewów morskich oraz stoki wzgórz, skraje lasów, miejscowości i osiedli oznaczać według stron świata;

41/ Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynieryjnych (...) op.cit., s. 63.

- brzegi rzek można oznaczać również według prądu rzeki (prawy, lewy);
- drogi marszu podawać kilkoma punktami, od miejsca wyruszenia do miejsca przeznaczenia;
- dla związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów używać tylko ustalonych skrótów;
- liczbę oddziałów, pododdziałów oraz numerację rzutów ugrupowania bojowego podawać słownie;
- używać właściwych i ustalonych nazw dokumentów oraz układu ich treści;
- dokumenty i ich druki wypełniać długopisem lub piórem.

b/ na mapie lub szkicu:

- dane o sytuacji rysować ustalonymi znakami;
- położenie wojsk własnych i nieprzyjaciela, zadania oraz sposób działania rysować ustalonymi kolorami - dla własnych wojsk pancernych, zmechanizowanych, rozpoznawczych i tyłów kolor czerwony; rodzaje wojsk - kolor czarny; wojsk nieprzyjaciela - kolor niebieski;
- opisy dotyczące wojsk własnych wykonywać kolorem czarnym, nieprzyjaciela - niebieskim;
- przewidywane lub planowane działania wojsk rysować ustalonymi znakami linią przerywaną, a faktyczne działanie wojsk linią ciągłą;
- napisy na mapie rozmieszczać równoległe do górnej (dolnej) ramki mapy (szkicu);
- wielkość liter opisów mapy zależy od jej skali i szczebla dowodzenia;
- szkice wykonane z mapy na kalce powinny być dowiązane trzema punktami do mapy, a inne szkice oznaczenie dowolnej strony świata.

Ponadto podkolorowuje się: rzeki - kolorem niebieskim; bagna - równoległymi kreskami niebieskimi; lasy - kolorem zielonym; wzgórza - kolorem brązowym; miejscowości i tereny trudne do pokonania - obramowuje się kolorem czarnym i kreskuje skośnie.

Opisy zadań umieszcza się poza pasem działania w wolnych miejscach na mapie (szkicu) i odnosi się strzałką do odpowiedniego znaku umownego.

4.2. Forma i treść dokumentów bojowych batalionu saperów dywizji

Wymagania stawiane dokumentom bojowym oraz treść jaką powinny ujmować określają regulaminy i instrukcje.

W zależności od rodzaju działań bojowych, konkretnej sytuacji, sposobu organizacji i wykonania zadań treść dokumentów oraz potrzeby ich opracowywania mogą być różne.

Mapa robocza dowódcy batalionu^{42/}

Na mapie rysowuje się:

- rubież styczności wojsk;

^{42/} Tamże, s. 56; Wariant mapy roboczej dowódcy batalionu - zał. 15.

- przewidywane działanie oraz przedsięwzięcia inżynieryjne nieprzyjacielu mające wpływ na wykonanie zadań przez batalion;

- pas działania oraz ogólne położenie dywizji z uwzględnieniem oddziału(ów) w rejonie którego(ych) wykonywane są zadania przez pododdziały batalionu^{43/};

- położenie pododdziałów batalionu oraz rejonu przewidywane do zajęcia i drogi marszu;

- uwypuklone cechy terenu uwzględniające wnioski z jego oceny inżynieryjnej;

- zadania do wykonania przez batalion, ich zakres, wykonawczy, terminy wykonania oraz drogi marszu do nich;

- zadania inżynieryjne wykonywane siłami przełożonego na korzyść batalionu i dywizji oraz oddziałów (pododdziałów) współdziałających i sąsiadów;

- rejonu stanowisk dowodzenia dywizji, oddziałów (pododdziałów) zabezpieczanych oraz tych z którymi batalion współdziała;

- przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego realizowane w batalionie, wykonawców i terminy wykonania;

- rozmieszczenie elementów zabezpieczenia technicznego działania batalionu;

- rozmieszczenie elementów zabezpieczenia tyłowego działania batalionu;

- rozmieszczenie i przesunięcie stanowiska dowodzenia batalionu oraz punktów dowódczo-obszernych pododdziałów w czasie przygotowania i wykonywania zadań;

Legenda^{44/}

Do mapy roboczej dowódcy batalionu opracowuje się legendę, która zawiera:

- podział sił i środków do wykonania zadania;

- tabela zadań oraz użycia sił i środków rozpoznania inżynieryjnego;

- zestawienie i podział sprzętu technicznego oraz technicznych środków bojowych i materiałowych;

- plan zabezpieczenia materiałowego;

- plan dowozu środków materiałowych;

- dokumenty dowodzenia i współdziałania;

- plany i tabele wynikające ze specyfiki zadań (plan marszu, plan urządzenia i utrzymania przepraw itp.);

43/ Wrysowując położenie dywizji (oddziałów i pododdziałów piechoty czołgów i innych rodzajów wojsk) nanosi się tylko te elementy, które mają wpływ na działanie batalionu, a zadania przez nie realizowane są związane z zadaniem batalionu.

44/ Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu (...), op.cit., s. 57.
Wariant legendy do mapy roboczej - załącznik 16.

Mapa robocza szefa sztabu batalionu 45/

Mapa robocza szefa sztabu powinna zawierać te same informacje i dane co mapa robocza dowódcy batalionu i powinna znajdować się na stanowisku dowodzenia batalionu.

Mapa robocza zastępcy dowódcy ds. technicznych 46/

Zastępca dowódcy batalionu ds. technicznych na swoją mapę roboczą nanosi:

- rubież styczności wojsk;
- rejony rozmieszczenia składów polowych i jednostek remontowych nieprzyjaciela oraz stacjonarnych zakładów obsługi technicznej;
- przewidywane kierunki działań nieprzyjaciela;
- ugrupowanie i zadania batalionu, drogi marszu oraz dowozu i ewakuacji;
- rejony ześrodkowania batalionu oraz położenie i przesunięcie stanowisk dowodzenia batalionu i dywizji;
- elementy rozbudowy inżynierskiej mające wpływ na organizację zabezpieczenia technicznego;
- rejony rozmieszczenia polowych składów, pododdziałów remontowych i ich przesunięcie oraz stacjonarne składy, warsztaty i stacje paliw;
- podział sił i środków zabezpieczenia technicznego, ich rozmieszczenie, zadania, przesunięcie, sposób ochrony i obrony;
- stacje załadunkowe i wyładunkowe.

Mapa robocza kwatermistrza 47/

Kwatermistrz na swoją mapę roboczą nanosi:

- rubież styczności wojsk;
- rejony rozmieszczenia składów i jednostek tyłowych oraz magazynów stacjonarnych;
- przewidywane kierunki działań nieprzyjaciela;
- ugrupowanie i zadania batalionu, drogi marszu oraz dowozu i ewakuacji;
- rejony ześrodkowania batalionu oraz położenie i przesunięcie stanowisk dowodzenia dywizji i batalionu;
- rejony rozmieszczenia polowych składów, magazynów, punktów zaopatrywania oraz punktów medycznych i pododdziałów tyłowych;
- rejony uzupełniania zużytych środków materiałowych i punkty zaopatrywania w wodę;
- podział sił i środków zabezpieczenia tyłowego, ich rozmieszczenie, zadania, przesunięcie, sposób ochrony i obrony.

45/ Tamże, s. 63.

46/ Tamże, s. 63-64.

47/ Tamże, s. 64.

Wszyscy oficerowie oprócz map roboczych prowadzą zeszyty pracy, w których notują informacje dotyczące wydanych rozkazów, zarządzeń, wytycznych i meldunków, sporządzają zestawienie oraz wykonują kalkulacje możliwości wykonania postawionych zadań.

Wzory dokumentów bojowych batalionu poszerzone o treści zarządzeń i wytycznych wydawanych ustnie oraz składanych meldunków przez dowódcę batalionu przedstawiono w załącznikach.

* * *

ZAKOŃCZENIE

W niniejszym skrypcie przedstawione zostały jedynie główne problemy wykorzystania batalionu saperów dywizji w działaniach bojowych oraz metody pracy dowódcy i sztabu podczas wypracowywania decyzji. Skrypt nie zawiera wskazówek potrzebnych do organizowania pracy w sztabie nad opracowywaniem dokumentów bojowych.

Należy podkreślić, że w działaniach bojowych metodyka pracy dowódcy i sztabu, a także zakres i rodzaj opracowywanych dokumentów zależą będą w głównej mierze od rodzaju działań, zadania batalionu, jak również od metody pracy przyjętej przez dowódcę i sztab oraz szefa saperów dywizji.

Uwzględnienie treści zawartych w skrypcie przez dowódcę i sztab batalionu saperów dywizji powinno przyczynić się do łatwiejszego i efektywniejszego kierowania pracą podczas wypracowywania decyzji, a tym samym podnieść umiejętności oficerów w tym zakresie, jak również jakość i terminowość opracowania dokumentów bojowych.

* * *

BIBLIOGRAFIA

1. Regulamin walki wojsk lądowych sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Nr bibl. pf 21910.
2. Zabezpieczenie inżynieryjne walki (pułk, dywizja). Nr bibl. pf 23309.
3. Instrukcja o organizacji i prowadzeniu rozpoznania inżynieryjnego. Nr bibl. 019805.
4. Instrukcja o forsowaniu przeszkód wodnych. Nr bibl. 017913.
5. Instrukcja o zabezpieczeniu inżynieryjnym militarnej obrony terytorium kraju. Nr bibl. 021611.
6. Działanie oddziałów i pododdziałów wojsk inżynieryjnych w zasadniczych rodzajach walki (pułk, dywizja) - podręcznik. Nr bibl. 016229.

7. Metodyka i organizacja pracy dowództw i sztabów wojsk inżynierskich w działaniach bojowych - podręcznik. Nr bibl. 020862.
8. Ocena inżynierska terenu - podręcznik. Nr bibl. R/777.
9. Organizacja, przeznaczenie i możliwości taktyczno-techniczne oraz kalkulacja przegrupowania pododdziałów i oddziałów wojsk inżynierskich - wg. etatów ćwiczebnych. Nr bibl. 022062.
10. Organizacja i możliwości taktyczno-techniczne pododdziałów i oddziałów wojsk inżynierskich - wg. etatów ćwiczebnych. Nr bibl. 01752.
11. Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynierskich podczas organizacji i wykonywania zadań bojowych. Nr bibl. 023355.
12. Metodyka przygotowania zabezpieczenia inżynierskiej walki (pułk, dywizja) - skrypt. Nr bibl. pf 2570.
13. Podstawowe zasady pracy na mapie w wojskach inżynierskich - podręcznik. Nr bibl. pf 19363.
14. Wzory dokumentów bojowych wojsk inżynierskich. Nr bibl. 018933.
15. Normy operacyjne wykonania zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynierskiego. Nr bibl. 020671.
16. Dowodzenie pododdziałami wojsk inżynierskich w działaniach bojowych. Nr bibl. pf 19602.
17. Działanie bsap dywizji w walce - skrypt. Nr bibl. 01612.
18. Modelowy zakres obowiązków osób funkcyjnych w pułku. Wyd. Szt. Gen. 913/79.

KALKULACJA CZASU

(wariant przy metodzie równoległego przygotowania walki)

A. Czas ogólny:

1. Otrzymanie zadania	- godz. min. ...
2. Meldowanie zamiaru	- godz. min. ...
3. Gotowość do wykonania zadania	- godz. min. ...
4. Posiadany czas ogólny	- godz. min. ...
a/ na wypracowanie zamiaru	- godz. min. ...
b/ na wypracowanie decyzji	- godz. min. ...
c/ na organizację wykonania zadania	- godz. min. ...
(ogółem)	- godz. min. ...
<u>w tym:</u>	
- czas dzienny	- godz. min. ...
- czas nocny	- godz. min. ...

B. Czas osobisty

- analiza zadania pod względem inżynierskim	- od ... do ...
- kalkulacja czasu	- od ... do ...
- wydanie wytycznych szefowi sztabu	- od ... do ...
- wydanie zarządzeń wstępnych	- od ... do ...
- ocena inżynierska sytuacji	- od ... do ...
(osobista)	- od ... do ...
- wysłuchanie meldunków	- od ... do ...
<u>w tym:</u>	
- szefa sztabu	- od ... do ...
- starszego oficera operacyjnego	- od ... do ...
- oficera operacyjno-rozpoznawczego	- od ... do ...
- zastępcy ds. technicznych	- od ... do ...
- kwatermistrza	- od ... do ...
- zastępcy ds. wychowawczych	- od ... do ...
- sprecyzowanie zamiaru	- od ... do ...
- meldowanie i zatwierdzanie zamiaru	- od ... do ...
- ogłoszenie zamiaru	- od ... do ...
- wydanie wstępnego zarządzenia bojowego	- od ... do ...
- dokończenie podejmowania decyzji	- od ... do ...
(w tym zapoznanie z otrzymanym zarządzeniem bojowym)	- od ... do ...

KALKULACJA CZASU

(wariant przy metodzie kolejnego przygotowania walki)

A. Czas ogólny

1. Otrzymanie zadania	- godz. ... min. ...
2. Meldowanie decyzji	- godz. ... min. ...
3. Gotowość do wykonania zadania	- godz. ... min. ...
4. Posiadany czas ogólny	- godz. ... min. ...
a/ na wypracowanie decyzji	- godz. ... min. ...
b/ na organizację wykonania zadania (ogółem)	- godz. ... min. ...
<u>w tym:</u>	
- czas dzienny	- godz. ... min. ...
- czas nocny	- godz. ... min. ...

B. Czas osobisty

- analiza zadania pod względem inżynieryjnym	- od ... do ...
- kalkulacja czasu	- od ... do ...
- wydanie wytycznych szefowi sztabu	- od ... do ...
- wydanie zarządzeń wstępnych	- od ... do ...
- ocena inżynieryjna sytuacji (osobista)	- od ... do ...
- wysłuchanie meldunków	- od ... do ...
<u>w tym:</u>	
- szefa sztabu	- od ... do ...
- starszego oficera operacyjnego	- od ... do ...
- oficera operacyjno-rozpoznawczego	- od ... do ...
- zastępcy ds. technicznych	- od ... do ...
- kwatermistrza	- od ... do ...
- zastępcy ds. wychowawczych	- od ... do ...
- podjęcie decyzji z mapy i jej sprecyzowanie	- od ... do ...
- meldowanie i zatwierdzanie decyzji	- od ... do ...
- wydanie rozkazu bojowego i wytycz- nych do zabezpieczenia działań	- od ... do ...
- udział w rekonesansie przedłożonego (yct)	- od ... do ...
- rekonesans z dowódcami pododdziałów i uściślenie zadań	- od ... do ...

- organizacja współdziałania - od ... do ...
- zatwierdzanie decyzji podwładnych - od ... do ...
- organizacja wykonania zadań w pododdziałach - od ... do ...
- kontrola przygotowania pododdziałów do wykonania zadań i pomoc w zakresie organizacji wykonania zadań - od ... do ...

Uwaga:

Kalkulację czasu opracowano na podstawie "Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynierskich podczas organizacji i wykonania zadań bojowych". Wyd. MON, Warszawa 1989, r., nr bibl. 023355, s. 73-74.

WYTYCZNE DOWÓDCY BATALIONU
(wydane ustnie - wariant)

1. Szef sztabu batalionu:

a/ do ... (godz.) zapoznać zastępców i szefów służb z treścią otrzymanego zadania bojowego;

b/ zorganizować rozpoznanie ... (podać treść zadania). Do wykonania zadania wykorzystać etatowe siły i środki batalionu, a do rozpoznania ... (podać obiekty i treść zadania) wykorzystać ... (podać jakie siły i z jakich pododdziałów). Dane z rozpoznania przedstawić ... (podać sposób i termin);

c/ do ... (godz.) opracować plan rekonesansu i przedstawić mi do zatwierdzenia, w którym uwzględnić ... (podać zagadnienia, czas i miejsca pracy);

d/ od ... (godz.) do ... (godz.) zameldować dane dotyczące:

- wniosków z oceny inżynierskiej nieprzyjaciela i terenu w rejonie planowanych zadań;
- ukończenia pododdziałów batalionu i możliwości wykonania otrzymanych zadań;
- propozycji wykorzystania pododdziałów batalionu oraz kalkulacje wykonania zadań;
- organizacji współdziałania i zabezpieczenia bojowego działań;
- organizacji dowodzenia i łączności.

Niekiedy dowódca batalionu może nakazać szefowi sztabu przygotowanie propozycji decyzji do wykonania zadania przez batalion.

2. Zastępca dowódcy ds. technicznych:

Od ... (godz.) do ... (godz.) zameldować dane dotyczące:

- stanu i stopnia sprawności maszyn i sprzętu inżynierskiego w pododdziałach batalionu;
- przewidywanych strat w maszynach i sprzęcie technicznym oraz możliwości jego odzysku;
- stanie inżynierskich środków materiałowych, zestawów remontowych oraz potrzeby i organizację ich uzupełniania;
- możliwości i organizacji obsługi technicznych oraz prowadzenie remontów.

3. Kwatermistrz:

Od ... (godz.) do ... (godz.) zameldować dane dotyczące:

- stanu zasobów materiałowych oraz możliwości transportowe w tym zakresie;
- organizacji żywienia i uzupełniania paliw;
- organizacji zabezpieczenia medyczno-sanitarnego w pododdziałach;
- przewidywanego zużycia zapasów materiałowych i sposób ich uzupełniania.

4. Starszy oficer (ds. wychowawczych):

Od ... (godz.) do ... (godz.) zameldować dane dotyczące:

- oceny wartości moralno-bojowych pododdziałów;
- treści, form i metod działalności wychowawczej;
- organizacja działalności wychowawczej.

ZARZĄDZENIE WSTĘPNE DLA PODODDZIAŁÓW^{1/}

(wydane ustnie - wariant)

1. Nieprzyjaciel siłami ... (podać siły) od ... (podać godz. i datę) prowadzi ... (podać rodzaj działań) ... (na rubieży (lub w kierunku).

Siłami i środkami pododdziałów inżynieryjnych ... (podać jakimi) od ... (godz., data) ... (rodzaj wykonywanych przedsięwzięć lub zadań, ich rejony lub rubieże).

W rejonach ... (podać jakich) stwierdzono ... (podać rodzaj sprzętu lub pododdziału).

2. Batalion otrzymał zadanie ... (podać krótko zadanie batalionu, a jeśli to możliwe) ... (pododdział) przygotować się do ... (podać przewidywaną treść zadania dla pododdziału). ... (pododdział) przygotować się do ... (podać przewidywaną treść zadania dla pododdziału).

Pozostałe siły batalionu w rejonie ... (podać rejon) przygotować się do ... (podać do jakich zadań).

3. W celu przygotowania batalionu do działań:

- przeglądy, obsługi techniczne oraz remonty pojazdów i sprzętu inżynieryjnego ... (podać jakiego) wykonać w pierwszej kolejności w ... (podać pododdział) i zakończyć do ... (godz., data), a następnie w ... (kolejno pododdziały), które zakończyć do ... (godz., data);

- niesprawne i niewyremontowane pojazdy oraz sprzęt inżynieryjny skierować do ... (element lub pododdział zabezpieczenia technicznego) rozwiniętego w rejonie ... (podać rejon);

- chorych i rannych skierować do batalionowego punktu medycznego w rejonie ... (podać rejon);

- uzupełnić (do pełnych norm) zapasy środków materiałowych ... (podać jakich lub ile) w pierwszej kolejności w ... (podać pododdział). Uzupełnienie zakończyć do ... (podać termin). Następnie uzupełnić ... (podać kolejno pododdziały i terminy ich uzupełnienia).

4. Od (do) ... (godz., data) przystąpić do (wykonać) ... (podać treść zadania, którego realizację należy rozpocząć).

Do ... (podać termin) przygotować ... (podać co i ile).

^{1/} Opracowano na podstawie "Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynieryjnych podczas organizacji i wykonywania zadań bojowych", s. 77-78 oraz "Wzory dokumentów bojowych wojsk inżynieryjnych" s. 67; przekazuje je szef sztabu batalionu po wydaniu wytycznych przez dowódcę batalionu.

Do ... (podać termin) zorganizować ... (podać co) i przygotować do ... (podać do czego).

Rejon ... (podać rejon) zająć do ... (godz., data).

Droga marszu ... (podać drogę).

5. Gotowość do wykonania zadań osiągnąć do ... (godz., data).

Zadanie bojowe postawię ... (podać sposób postawienia zadania: rozkaz bojowy lub wstępne zarządzenie bojowe)^{2/} na SD batalionu w ... (podać rejon) o ... (podać termin).

*
* *
*

Uwaga:

Punkt 1 i 2 podawać, jeśli wymaga tego sytuacja, a dowódcy pododdziałów nie zostali zapoznani z zadaniem bojowym batalionu.

2/ Podczas stosowania przez sztab dywizji metody równoległego przygotowania walki dowódca batalionu może postawić zadanie dla pododdziałów w formie wstępnego zarządzenia bojowego.

**TREŚCI MELDUNKÓW
OSÓB FUNKCYJNYCH BATALIONU SKŁADANYCH DOWÓDCY
PODZAS OCENY INŻYNIERYJNEJ SYTUACJI
(wariant)**

1. Starszy oficer operacyjny w swoim meldunku przedstawia:
 - położenie, stopień zdolności bojowej pododdziałów i możliwości ich użycia do wykonania zadań;
 - wykorzystanie pododdziałów batalionu do realizacji otrzymanych przez batalion zadań;
 - zakres, treść oraz organizację i sposób współdziałania pododdziałów batalionu podczas wykonywania zadań;
 - organizację zabezpieczenia bojowego działań batalionu.

2. Oficer operacyjno-rozpoznawczy w swoim meldunku przedstawia:
 - możliwe zagrożenia dla pododdziałów batalionu wykonujących zadania przez nieprzyjaciela (okresy, rejony, rubieże i rodzaje zagrożenia);
 - charakter działań nieprzyjaciela i jego wpływ na wykonywanie przez pododdziały batalionu prac inżynierskich oraz wykorzystanie sprzętu technicznego i maszyn inżynierskich;
 - wpływ terenu na wykonanie zadań przez pododdziały batalionu;
 - zadania, organizacja i sposób prowadzenia rozpoznania inżynierskiego;
 - jakie dane o nieprzyjacielu należy uzyskać od przełożonych i sąsiadów.

3. Oficer operacyjny w swoim meldunku przedstawia:
 - techniczny sposób wykonania zadań przez pododdziały oraz kalkulacje ich wykonania;
 - stan i możliwości wykorzystania miejscowych zasobów materiałowych do wykonania zadań.

4. Zastępca dowódcy batalionu ds. technicznych w swoim meldunku przedstawia:
 - dane o stanie sprzętu technicznego, ukończeniu pododdziałów oraz możliwościach wykorzystania sprzętu i maszyn do wykonania zadań;
 - sposób uzupełniania zasobów technicznych, odtwarzania zapasów oraz organizacji obsługi technicznych i remontów;
 - przewidywane straty i przewidywany odzysk zasobów technicznych (pojazdów, maszyn i sprzętu);

- prośby i wnioski z zakresu swojej działalności wpływające na realizację zadań przez pododdziały.

5. Kwatermistrz batalionu w swoim meldunku przedstawia:

- organizację zabezpieczenia materiałowego, ilości i terminy dowozu oraz sposób uzupełniania środków materiałowych w pododdziałach;
- organizację żywienia (sposób przygotowywania i wydawania posiłków) oraz wykorzystania racji żywnościowych;
- organizację zabezpieczenia medycznego (przedsięwzięcia profilaktyczne, sposób udzielania pomocy medycznej) oraz ewakuacji porażonych i chorych;
- rozmieszczenie, sposób ochrony i obrony tyłów oraz przewidywane do tego siły i środki.

ZAMIAR DOWÓDCY BATALIONU
(wariant)

Zamierzam:

Główny wysiłek batalionu skupić na ... (podać zadanie oraz rejony ich wykonywania).

W pierwszej kolejności siłami ... (podać pododdział) we współdziałaniu z ... (podać z kim) wykonać ... (wymienić co i podać treść zadania), siłami ... (podać pododdział) wykonać ... (podać treść zadania) oraz siłami ... (wymienić pododdział) wykonać ... (podać treść zadania).

W następnej kolejności siłami ... (podać pododdział) we współdziałaniu z ... (podać pododdział) wykonać ... (podać treść zadania) oraz siłami ... (podać pododdział) wykonać ... (podać treść zadania).

Do wykonania zadań batalion ugrupować następująco:

- przydział do ... (podać oddział, pododdział) ... (podać pododdział wydzielony z batalionu);
- wsparcie ... (podać oddział, pododdział) ... (podać pododdział/y/ wykonujące zadanie na korzyść oddziałów, pododdziałów);
- pododdziały batalionu pozostające w odwodzie ... (wymienić pododdziały batalionu nie wykonujące zadań).

ZAMIAR DOWÓDCY BATALIONU DO MARSZU

(wariant)

Zamierzam wykonać marsz po nakazanej drodze na odległość ... km (podać długość drogi marszu) ze średnią prędkością ... km/h (podać prędkość). Na odcinku ... (podać odcinek drogi) maszerować z prędkością ... km/h, na odcinku ... (podać odcinek drogi) z prędkością ... km/h, a na pozostałych odcinkach maszerować z prędkością ... km/h.

Na czas marszu ubezpieczyć się od czoła ... (podać element ubezpieczenia i siły), od tyłu ... (podać element ubezpieczenia i siły). Odległość między pododdziałami ubezpieczenia czołowego, a siłami głównymi ... km, między ubezpieczeniem tylnym, a ogonem kolumny sił głównych ... km. Odległość między pojazdami w kolumnie ... m.

W czasie marszu przewiduję ... (podać liczbę) postoje jednogodzinne ... (podać liczbę) postoje dwugodzinne oraz odpoczynek ... (podać jaki) ... (godz.) ... (min).

Punkt wyjściowy ... (podać gdzie) przekroczyć czołem sił głównych o ... (podać termin).

Rejon ześrodkowania ... (podać rejon) zająć do ... (podać termin).

Po wykonaniu marszu odtworzyć zdolność bojową i być w gotowości do ... (podać rodzaj zadań).

Do wykonania marszu batalion ugrupować następująco:

- IPR - ... (podać pododdział). Szpica czołowa (P.Cz) - ... (podać pododdział), OZR - ... (podać pododdział), siły główne - ... (wymienić pododdziały w kolejności), kolumna pododdziałów zabezpieczenia technicznego i tyłowego ... (wymienić pododdziały), ubezpieczenie tylne (PT) ... (podać pododdział).

KALKULACJA MARSZU

(wariant)

1. Długość drogi marszu ... km.
2. Długość dróg wyjścia i wejścia do rejonu ... km.
3. Tempo marszu ... km/h.
4. Tempo wyprowadzania i wprowadzenia kolumn ... km/h.
5. Czas przewidziany na marsz ... godz. ... min.

Z tego przewiduje się na:

- organizację marszu i postawienie zadań ... godz. ... min;
- postoje jednogodzinne ... godz;
- postoje dwugodzinne ... godz;
- odpoczynki dzienne (nocne) ... godz. ... min;
- wyprowadzanie kolumn z rejonów ... godz. ... min;
- wprowadzanie kolumn do rejonów ... godz. ... min.

6. Początek marszu:

- a/ pododdziałów rozpoznawczych ...
- b/ pododdziałów ubezpieczenia i OZR ...
- c/ sił głównych ...
- d/ ubezpieczenia tylnego ...

7. Długość kolumny sił głównych batalionu ... km.

8. Czas ześrodkowania się w rejonie ...

WSTĘPNE ZARZĄDZENIE BOJOWE DOWÓDCY BATALIONU
(wariant)

WSTĘPNE ZARZĄDZENIE BOJOWE DOWÓDCY ... bsap ... DZ. NR ...
SD - ... (miejsce, współrzędne) ... (data, godz.).
Mapa ... (skala, rok wydania)

1. Nieprzyjaciół siłami ... (podać jakimi oraz szczebel organizacyjny) od ... (godz., data) prowadzi ... (podać rodzaj działań, kierunek lub rubież).

Pododdziały inżynieryjne ... (podać jakie i szczebel) od ... (podać czas) ... (podać rodzaj wykonywanych zadań, ich rejony oraz nowe środki stosowane w działaniach) ... (rodzaj oraz rejony nasilonego oddziaływania nieprzyjaciela).

2. ... batalion otrzymał zadanie: wykonać marsz po drodze ... (podać drogę) i do ... (godz., data) zająć rejon ... (podać rejon).

Następnie ... (podać krótko zadania batalionu).

Rejon zapasowy ... (podać rejon).

3. Zadania:

a/ ... (podać pododdział) zorganizować ... (podać element ugrupowania i siły wydzielone) i do ... (godz., data) ześrodkować się w rejonie ... (podać rejon) w gotowości do ... (podać zadanie).

Do ... (godz., data) wykonać ... (podać treść zadania) w ... (podać rejon, rubież);

b/ ... (podać pododdział) wykonać ... (podać treść zadania) w ... (podać rejon lub rubież), które zakończyć do ... (godz., data);

c/ ... (podać pododdział) przygotować ... (podać treść zadania) w ... (podać rejon lub rubież). Zadanie wykonać sposobem ... (podać sposób) i zakończyć do ... (godz., data);

d/ ... (podać pododdział) w rejonie ... (podać rejon) wejść w ugrupowanie ... (podać oddział) w gotowości do wykonania ... (podać treść zadania) zgodnie z decyzją ... (podać czyją);

e/ w odwodzie posiadać ... (podać jakie siły lub pododdziały).

4. Zadania sąsiadów:

... (podać oddział, pododdział) w rejonie ... (podać rejon) wykonuje ... (podać zadanie).

... (podać pododdział) w rejonie ... (podać rejon) w gotowości do ... (podać zadanie).

... (podać pododdział) utrzymuje ... (podać treść zadania, rejon lub rubież wykonywania).

5. Gotowość do wykonania zadań osiągnąć do ... (godz., data).

Dla rozpoznania rejonów wykonania zadań w pododdziałach przygotować ... (podać jakie siły) i zorganizować ... (podać jakie elementy rozpoznawcze).

W rejonach wyjściowych i ześrodkowania wykonać ... (podać jakie przedsięwzięcia inżynierskie lub obiekty).

W rejonie ... (podać rejon) ... (podać pododdział) do ... (godz., data) wykonać ... (podać prace lub przedsięwzięcia, które należy wykonać, aby umożliwić wykonanie zadania bojowego).

Zadanie bojowe postawię ... (podać gdzie) o ... (podać termin) ...

MELOUNEK DECYZJI DOWÓDCY BATALIONU
(wariant ogólny)

1. Oceniam, że ... (podać nieprzyjaciela) w rejonie ... (na kierunku) wykonywania zadań przez batalion ... (podać przewidywane działanie nieprzyjaciela).

Liczę się z ... (podać prawdopodobne działanie nieprzyjaciela lub użycie środków rażenia na pododdziały batalionu).

Nie wykluczam ... (podać możliwe oddziaływanie nieprzyjaciela na batalion i określić prawdopodobne rejony).

Za najgroźniejsze dla batalionu uważam ... (podać działanie nieprzyjaciela lub użycie przez niego środków, które mogą zmienić warunki działania oraz utrudnić lub uniemożliwić wykonanie zadań przez batalion).

2. Zamierzam:

Główny wysiłek batalionu skupić na wykonaniu ... (podać zadania i rejony ich wykonywania).

W pierwszej kolejności wykonać marsz do rejonu ... (podać rejon i drogę marszu), a następnie siłami ... (podać pododdział) we współdziałaniu z ... (podać pododdział) wykonać ... (podać treść zadania) siłami ... (podać pododdział) wykonać ... (podać treść zadania).

W dalszej kolejności siłami ... (podać pododdział) we współdziałaniu z ... (podać pododdział) wykonać ... (podać treść zadania).

Batalion ugrupować następująco:

a/ do wykonania marszu: IPR ... (podać siły i skąd), PCz ... (podać pododdział), OZR ... (podać pododdział), siły główne ... (podać w kolejności uszykowania pododdziałów), kolumna pododdziałów zabezpieczenia technicznego i tyłowego ... (podać w kolejności), PT ... (podać pododdział).

b/ do wykonania zadań:

- przydział do ... (podać oddział) ... (podać wydzielony pododdział);
- wsparcie ... (podać oddział) ... (podać pododdziały wykonujące zadania na korzyść);

- ... (podać organizowany element) ... (podać kto organizuje - pododdział);

- pododdziały batalionu pozostające w odwodzie ... (wymienić pododdziały batalionu nie wykonujące zadań).

3. W tym celu:

a/ ... (podać pododdział) o ... (godz., data) rozpoczyna marsz z zajmowanego rejonu na czele sił głównych, ubezpiecza kolumnę od czoła patrolem w sile ... (podać siły).

Do ... (godz., data) zajmuje rejon ... (podać rejon), odtwarza zdolność bojową i o ... (godz., data) przystępuje do ... (podać treść zadania).

Termin wykonania zadania ... (godz., data). Po wykonaniu zadania ześrodkowuje się w rejonie ... (podać rejon).

b/ ... (podać pododdział) o ... (godz., data) rozpoczyna marsz z zajmowanego rejonu. Maszeruje za ... (podać pododdział).

Do ... (godz., data) zajmuje rejon ... (podać rejon), odtwarza zdolność bojową i o ... (godz., data) przystępuje do ... (podać treść zadania).

Termin wykonania zadania ... (godz., data). Po wykonaniu zadania ześrodkowuje się w rejonie ... (podać rejon).

c/ ... (podać pododdział) o ... (godz., data) rozpoczyna marsz z zajmowanego rejonu. Maszeruje za ... (podać pododdział).

Do ... (godz., data) zajmuje rejon ... (podać rejon), odtwarza zdolność bojową i o ... (godz., data) przystępuje do ... (podać treść zadania).

Termin wykonania zadania ... (godz., data). Po wykonaniu zadania ześrodkowuje się w rejonie ... (podać rejon).

d/ ... (podać pododdział) o ... (godz., data) rozpoczyna marsz za ... (podać pododdział).

Ubezpiecza od tyłu kolumnę batalionu patrolem w sile ... (podać siły).

Do ... (godz., data) osiąga rejon ... (podać rejon) i przystępuje do ... (podać treść zadania).

Termin wykonania zadania ... (godz., data). Po wykonaniu zadania ześrodkowuje się w rejonie ... (podać rejon).

e/ ... (podać pododdział) o ... (godz., data) rozpoczyna marsz z zajmowanego rejonu za ... (podać pododdział).

Organizuje OZR w sile ... (podać pododdział) z zadaniem ... (podać zadania). OZR rozpoczyna marsz o ... (godz.) za patrolem czołowym.

Do ... (godz., data) osiąga rejon ... (podać rejon) i przystępuje do ... (podać treść zadania).

Zadanie wykonuje do ... (godz., data), a następnie przystępuje do ... (podać kolejne zadanie do wykonania).

f/ ... (podać pododdział) o ... (godz., data) rozpoczyna marsz za ... (podać pododdział).

Organizuje IPR w sile ... (podać siły) z zadaniem ... (podać treść zadania).

Do ... (godz, data) rozwija SD w rejonie ... (podać rejon) oraz organizuje POPiS.

g/ Pododdziały zabezpieczenia technicznego i tyłowego maszerują w kolumnie za ... (podać pododdział).

Marsz rozpoczynają o ... (godz, data). Na czas marszu ... (podać pododdział) organizuje zamykanie techniczne kolumny.

Do ... (godz, data) zajmują rejony ... (podać kto i jakie rejony) oraz przystępują do urządzania: PPI, batalionowe punkty zaopatrzenia oraz batalionowy punkt medyczny.

4. Współdziałanie:

a/ w czasie wykonywania zadań zamierzam współdziałać z:

- ... (podać ZT, oddział, pododdział) w okresie ... (podać okres lub etap działań) w zakresie ... (podać treść współdziałania i zadania wynikające dla pododdziałów batalionu);

- ... (podać oddział, pododdział) w okresie ... (podać okres lub etap działania) w zakresie ... (podać treść współdziałania);

- ... (podać pododdział) w okresie ... (podać okres lub etap działań) w zakresie ... (podać treść współdziałania).

b/ w batalionie zorganizują współdziałanie:

- ... (podać pododdział) z ... (podać pododdział) w okresie ... (podać okres lub etap) w zakresie ... (podać treść współdziałania);

- ... (podać pododdział) z ... (podać pododdział) w okresie ... (podać okres lub etap) w zakresie ... (podać treść współdziałania);

- ... (podać pododdział) z ... (podać pododdział) w okresie ... (podać okres lub etap) w zakresie ... (podać treść współdziałania).

5. Zabezpieczenie działań bojowych:

a/ zabezpieczenie bojowe:

- rozpoznanie inżynieryjne.

Główny wysiłek rozpoznania inżynieryjnego skupić na ... (podać zadania).

Do prowadzenia rozpoznania zorganizować ... (podać elementy rozpoznawcze) wydzielając siły ... (podać pododdziały).

W czasie prowadzenia rozpoznania współdziałać z ... (podać pododdziały lub elementy rozpoznawcze).

Dane z rozpoznania przekazać (meldować) do ... (podać szczebel i organ dowodzenia).

W pododdziałach do prowadzenia rozpoznania technicznego warunków wykonania zadań dla potrzeb własnych zorganizować ... (podać elementy rozpoznawcze).

Gotowość do prowadzenia rozpoznania ... (godz, data).

- obrona przed bronią masowego rażenia

Główny wysiłek obrony przed bronią masowego rażenia skupić na ... (podać przedsięwzięcia lub zadania).

W rejonie rozmieszczenia pododdziałów sprzęt ... (podać rodzaj) ukryć w ... (podać gdzie lub co wykorzystać) oraz wykonać ... (podać rodzaj i przeznaczenia ukryć, ich ilość i kolejność wykonania).

Na sygnał ... (podać sygnał) w pododdziałach ... (podać przedsięwzięcia do wykonania lub sposób działania pododdziałów).

Na sygnał ... (podać sygnał) skierować do ... (podać rejon) ... (podać siły wydzielone do likwidacji skutków użycia BMR) z zadaniem ... (podać zadania i sposób ich wykonania).

- powszechna obrona przeciwlotnicza

Do prowadzenia rozpoznania i wykrywania celów powietrznych zorganizować ... (podać jaki element na jakim szczeblu). W pododdziałach od szczebla ... (podać szczebel) wyznaczyć obserwatorów.

Na sygnał ... (podać jaki) w pododdziałach ... (podać sposób działania).

W pododdziałach od szczebla ... (podać szczebel) wydzielić ... (podać wyznaczone siły i środki dyżurne) do zwalczania niskolejących celów. W wypadku ... (podać sytuacje) ... (podać sposób działania) i prowadzić ogień wszystkimi środkami do samolotów i śmigłowców nieprzyjaciela.

Sygnały rozpoznawcze własnych samolotów ... (podać sygnały).

Sygnał zakazu prowadzenia ognia ... (podać sygnał).

- maskowanie

Podczas marszu przestrzegać ... (podać przedsięwzięcia).

W rejonach rozmieszczenia pododdziałów do ... (godz, data) wykonać ... (podać przedsięwzięcia z zakresu maskowania) oraz przygotować ... (podać siły i środki).

W maskowaniu bezpośrednim wykonywanych zadań stosować ... (podać jakie prace, zadania, w jakich rejonach, jakimi środkami i sposobami maskowania).

W pracy środków radiowych przestrzegać ... (podać ograniczenia i przedsięwzięcia).

- zabezpieczenie inżynieryjne

Główny wysiłek zabezpieczenia inżynieryjnego skupić na ... (podać przedsięwzięcia, zadania i rejon ich wykonania).

Rzekę ... (podać nazwę) przekroczyć na przeprawach ... (podać rodzaj) w rejonie ... (podać rejon) o ... (godz, data).

Zniszczenie w rejonie ... (podać rejon) obejść (przekroczyć) w kierunku ... (podać kierunek).

Po zajęciu rejonu ... (podać rejon) w pododdziałach przystąpić do wykonania ... (podać rodzaj, przeznaczenie oraz liczbę i kolejność wykonania obiektów fortyfikacyjnych).

Do wykonania ... (podać zadania) wydzielić ... (podać siły i środki oraz rodzaj i ilość sprzętu).

- obrona przeciwchemiczna

Główny wysiłek obrony przeciwchemicznej skupić na ... (podać zadania i rejon ich wykonania).

Obserwację i rozpoznanie uderzeń bronią masowego rażenia oraz skażeń i zakażeń prowadzić ... (podać siły i organizowany element rozpoznania).

Kontrolę napromieniowania i stopnia skażenia prowadzić ... (podać kiedy) ... (podać sposób) w ... (podać miejsce lub rejon).

Zabiegi sanitarne i specjalne ... (podać rodzaj) prowadzić ... (podać kiedy oraz miejsce lub rejon) siłami ... (podać siły i sposób).

Działanie ... (podać pododdział) w czasie wykonywania ... (podać zadania) maskować przez zadymianie siłami (podać pododdział) wykorzystując ... (podać ilość i rodzaj środków).

Do ... (godz, data) pobrać i uzupełnić w pododdziałach środki i materiały przeciwchemiczne w kolejności ... (wymienić pododdziały).

- ubezpieczenie

Główny wysiłek ubezpieczenia skupić na: ... (podać najbardziej zagrożone kierunki lub okresy działania).

Kolumnę marszową ubezpieczyć od czoła ... (podać organizowany element) w sile ... (podać pododdział), od tyłu ... (podać element) w sile ... (podać pododdział).

Rejon wyjściowy ubezpieczyć siłami ... (podać pododdział) z kierunku ... (podać kierunek i organizowany element) oraz z kierunku ... (podać kierunek i organizowany element) siłami ... (podać pododdział) wydzielając ... (podać środki).

Pododdziały w rejonach rozmieszczenia i wykonywania zadań organizują ubezpieczenia bezpośrednie wydzielając na zagrożone kierunki czujki i dyżurne środki ogniowe ... (podać pododdział) z kierunku ... (podać kierunek), ... (podać pododdział) z kierunku ... (podać kierunek), ... (podać pododdział) z kierunku ... (podać kierunek).

Na dzień ... (data) ustalone hasło ... (podać), odzew ... (podać). Łączność z elementami ubezpieczenia utrzymywać (podać sposób).

b/ zabezpieczenie techniczne:

Główny wysiłek zabezpieczenia technicznego skupić na ... (podać zadania oraz okresy lub rejon).

Remonty bieżące i obsługi techniczne sprzętu wykonywać siłami ... (podać pododdziały) w kolejności ... (podać pododdziały).

Sprzęt wymagający remontów średnich i głównych przekazać do ... (podać pododdział remontowy) w rejonie ... (podać rejon).

Na czas wykonywania zadań ... (podać pododdział) wzmocnić ... (podać pododdziały przydzielone oraz środki remontowe).

Dla zabezpieczenia działań ... (podać pododdziały) zorganizować PPT ... (podać ile) w sile ... (podać wydzielone siły).

Uszkodzony sprzęt w czasie działań ewakuować do ... (podać element zabezpieczenia technicznego) rozwiniętego w rejonie ... (podać rejon) siłami ... (podać wydzielone siły i środki).

Dla zabezpieczenia wykonania zadań do ... (godz, data) zapotrzebować i pobrać z ... (podać skąd i rejon rozmieszczenia) inżynieryjne środki materiałowe ... (podać jakie i ile) oraz środki naprawcze.

c/ zabezpieczenie tyłowe

Główny wysiłek zabezpieczenia tyłowego skupić na ... (podać zadania).

- zapasy materiałowe w tyłach batalionu uzupełnić do ... (godz, data).

Na okres działania przydzielono:

- MPS ... (podać ilości);
- amunicja ... (podać ilości);
- żywność ... (podać ilości);
- środki inżynieryjne ... (podać ilości);
- środki przeciwchemiczne ... (podać ilości).

Środki materiałowe w pododdziałach uzupełnić ... (podać terminy i sposób) w rejonach ... (podać rejon) w kolejności ... (wymienić kolejność uzupełniania pododdziałów).

- żywienie w pododdziałach zorganizować ... (podać w jaki sposób).

- zabezpieczenie medyczne organizować siłami ... (podać pododdział i wydzielone środki).

Batalionowy punkt medyczny zorganizować w rejonie ... (podać rejon) czynny od ... (godz, data) w rejonie ... (podać rejon), a od ... (godz, data) czynny w rejonie ... (podać rejon).

Rannych i chorych ewakuować do ... (podać element zabezpieczenia medycznego) rozwiniętego w rejonie ... (podać rejon) transportem ... (podać wydzielone siły i transport).

6. Organizacja dowodzenia

W rejonie ... (podać rejon) dowodził będąc ze stanowiska dowodzenia rozwiniętego w ... (podać miejsce) czynnego od ... (godz, data).

W czasie marszu ze stanowiska dowodzenia maszerującego na czele sił głównych batalionu (lub podać miejsce SD w kolumnie batalionu).

W rejonie ... (podać nazwę) ze stanowiska dowodzenia rozwiniętego ... (podać miejsce) czynnego od ... (godz, data).

W czasie wykonywania zadań od ... (godz, data) z POD dowódcy ... (podać pododdział), a od ... (godz, data) ze stanowiska dowodzenia w rejonie batalionu.

Łączność z przełożonym utrzymywana będzie za pomocą ... (podać typ radiostacji) w ... (podać w czyjej sieci), z podwładnymi za pomocą ... (podać typ radiostacji) we własnej sieci radiowej.

W rejonach ... (podać rejony lub ich nazwę) z podwładnymi będę utrzymywał łączność przewodową oraz wykorzystywał łączników.

WYTYCZNE DOWÓDCY BATALIONU DO WSPÓLDZIAŁANIA
(wariant na dowolny okres działań)

1. Omawiam współdziałanie na okres (etap) ... (podać okres lub etap działania).

2. Celem działania w tym okresie (etapie) jest ... (podać cel działania batalionu w tym okresie (etapie) jaki zamierza osiągnąć dowódca batalionu).

3. W okresie (etapie) tym zamierzam ... (podać zamiar działania i kolejność wykonywania zadań dla osiągnięcia planowanego celu).

4. Sposób realizacji zadań jest następujący: ... (omówić sposób działania i wykonywania zadań w kolejności dla poszczególnych pododdziałów z podaniem sygnałów dowodzenia i terminów wykonania zadań).

W tym czasie od ... (podać charakterystyczne działania wojsk i omówić zadania wykonywane przez pododdziały rodzajów wojsk mające wpływ na działanie batalionu oraz terminy wykonywania poszczególnych zadań).

O godzinie ... (podać termin lub sposób działania pododdziałów, batalionu, sygnały i sposób meldowania o wykonaniu zadań).

W tym samym czasie ... (omówić jakie zadania wykonują sąsiednie pododdziały inżynieryjne oraz inne rodzaje wojsk w rejonie wspólnych działań na korzyść batalionu lub mające wpływ na jego działanie z podaniem terminów wykonania zadań przez pododdziały).

5. W tym okresie (etapie) liczę się z ... (podać prawdopodobne lub możliwe działanie nieprzyjaciela oraz użycie środków rażenia z określeniem rejonów zagrożenia wpływających na działanie batalionu i sposób wykonania zadań przez pododdziały).

6. Wówczas ... (omówić sposób działania i wykonywania zadań przez pododdziały batalionu z podaniem sygnałów dowodzenia, terminów gotowości i wykonania zadań oraz sposobów meldowania o ich wykonaniu).

Uwaga:

Wariant wytycznych dotyczy jednego (dowolnego) okresu (etapu) działania batalionu. Podobnie formułuje się wytyczne do każdego etapu działań podczas wykonywania otrzymanego zadania przez batalion.

**TREŚĆ WYTYCZNYCH DOWÓDCY BATALIONU
DO ZABEZPIECZENIA BOJOWEGO^{1/}**

W wytycznych do zabezpieczenia bojowego dowódca batalionu określa:

a/ w zakresie rozpoznania:

- potrzeby i sposób uzyskania danych o nieprzyjacielu i terenie;
- siły i środki jakie należy wydzielić do prowadzenia rozpoznania technicznego dla potrzeb batalionu i pododdziałów oraz sposób ich działania;

- terminy i sposób meldowania danych z rozpoznania.

b/ w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia:

- sposób rozśrodkowania pododdziałów w rejonie i zmiany rejonów rozmieszczenia;
- sygnały o zagrożeniu i użyciu przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia oraz powiadamianie o skażeniach i sposób działania;
- sposób zachowania bezpieczeństwa podczas pokonywania stref skażeń, rejonów zniszczeń, pożarów i zatopień;
- sposób i czas przeprowadzenia zabiegów specjalnych i sanitarnych;
- siły i środki do likwidacji skutków użycia broni masowego rażenia oraz sposób ich działania;

c/ w zakresie powszechnej obrony przeciwlotniczej:

- sposób organizacji rozpoznania i wykrywania nieprzyjaciela powietrznego;
- sygnały o zagrożeniu z powietrza, sposób ich przekazywania oraz działanie pododdziałów po ogłoszeniu alarmu powietrznego;
- kto, kiedy i jakie siły i środki dyżurne wyznacza do zwalczania niskolejących celów powietrznych oraz sposób ich działania;
- kto i kiedy ma prawo otwierać ogień do samolotów i śmigłowców posiadanyymi środkami ogniowymi;
- sygnały rozpoznawcze własnych samolotów i śmigłowców oraz sygnały dotyczące zakazu prowadzenia ognia.

d/ w zakresie maskowania:

- kto, kiedy, gdzie i jakimi siłami oraz w jakiej kolejności zobowiązany jest wykonać określone przedsięwzięcia maskownicze;
- wykorzystanie dymów oraz etatowych środków maskowania i materiałów podręcznych;

1/ Por.: "Metodyka pracy dowództwa i sztabu batalionu wojsk inżynierskich podczas organizacji i wykonywania zadań bojowych". MON, Warszawa 1989 r., nr bibl. 023355; s. 61-62.

- sposób przestrzegania przez pododdziały dyscypliny maskowania.

e/ w zakresie zabezpieczenia inżynieryjnego:

- sposób pokonania przeszkód terenowych oraz trudnych do przejazdu odcinków dróg;
- zakres, kolejność i czas rozbudowy fortyfikacyjnej rejonów rozmieszczenia pododdziałów i punktów dowodzenia;
- sposób wykorzystania pododdziałów i środków inżynieryjnych do wykonania prac i zadań inżynieryjnych;
- organizację wydobywania i oczyszczania wody;

f/ w zakresie obrony przeciwchemicznej:

- sposób prowadzenia rozpoznania skażeń i zakażeń;
- sposób i czas prowadzenia kontroli dozymetrycznej;
- miejsca i czas prowadzenia zabiegów specjalnych;
- sposób i czas maskowania działań pododdziałów dymami;
- termin sprawdzenia szczelności masek przeciwgazowych;
- kolejność zaopatrywania pododdziałów w sprzęt i środki.

g/ w zakresie ubezpieczenia:

- kierunki (rejon) szczególnego zagrożenia ze strony nieprzyjaciela;
- miejsca, rodzaj i czas wysłania ubezpieczenia oraz jego zadania;
- organizację ubezpieczenia bezpośredniego w pododdziałach oraz hasło i odzew;
- organizację łączności z elementami ubezpieczenia.

Uwaga:

Wytyczne do zabezpieczenia bojowego dowódca batalionu wydaje w sposób jak przedstawiono to w meldunku decyzji dowódcy - patrz załącznik 9.

ROZKAZ BOJOWY DOWÓDCY BATALIONU SAPERÓW
(wariant ogólny)

ROZKAZ BOJOWY ... bsap ... DZ nr ...
SD - ... (miejsce, współrzędne) ... (godz., data).
Mapa ... (skala i rok wydania)

1. Przed frontem ... (podać ZT) prowadzą ... (podać rodzaj działań bojowych) pododdziały ... BZ (BPanc) ... DZ (DPanc) ... (podać narodowość).

Pododdziały inżynieryjne ... (podać czyje i szczebel) stosują w działaniach ... (podać rodzaj nowych środków inżynieryjnych).

Od ... (data) na rubieży (w rejonie) ... (podać rejon lub rubież) nieprzyjaciela środkami ... (podać jakimi - szczebel) przystąpił do ... (podać rodzaj wykonywanych prac lub zadań inżynieryjnych).

W rejonach ... (podać rejony) stwierdzono zgrupowanie ... (podać siły i środki) oraz ... (podać rodzaj czynności przygotowawczych).

2. ... DZ ... (podać ogólnie zadanie dywizji).

3. ... bsap ... DZ otrzymał zadanie ... (podać rodzaj i treść zadań).

4. Na korzyść ... (podać pododdział) wykonuje ... (podać zadanie wykonywane na korzyść lub w rejonie działania batalionu).

... (podać pododdział) ... (podać zadania wykonywane na korzyść batalionu lub w rejonie jego działania).

... (pododdział)... (podać zadania wykonywane w rejonie działania batalionu).

... (pododdziały rodzajów wojsk) ... (podać zadania wykonywane w pasie dywizji).

5. Zdecydowałem:

Główny wysiłek batalionu skupić na ... (podać zadania i rejony).

W pierwszej kolejności ... (podać siły, z kim współdziałać i jakie zadania wykonać).

W następnej kolejności ... (podać jakimi siłami, z kim współdziałać, jakie zadania wykonać).

Do wykonania zadań batalion ugrupować następująco:

...

...

(podać sposób ugrupowania batalionu - urzutowanie sił i organizowane elementy).

6. Rozkazuje:

a/ ... (podać pododdział) do ... (godz, data) ... (podać treść zadań jakie ma wykonać pododdział, ich zakres, rejon lub miejsca wykonania, stopień gotowości i sygnały dowodzenia).

Rejon wyjściowy do wykonania zadania ... (podać rejon).

Droga marszu ... (podać drogę lub drogi do poszczególnych rejonów wykonywania zadań).

SDO rozwinąć w rejonie ... (podać rejon) od ... (godz, data).

Po wykonaniu zadania ześrodkować się w rejonie ... (podać rejon) i przystąpić do ... (podać wytyczne lub postawić zadania).

b/ ... (treść jak punkt a/).

c/ ... (treść jak punkt a/).

d/ ... itd.

e/ plrem ... (podać treść zadania, wymienić organizowane elementy, rejon wykonywania zadań oraz określić terminy i sposoby wykonywania zadań).

f/ plzaop do ... (godz, data) rozwinąć ... (podać jakie elementy, rejon ich rozwinięcia, drogi dowozu oraz treść zadań do wykonania w ramach zaopatrywania pododdziałów).

g/ plmed do ... (godz, data) rozwinąć batalionowy punkt medyczny w rejonie ... (podać rejon), a następnie ... (podać sposób ewakuacji oraz postępowania z rannymi i chorymi).

h/ ... bsap bez ... (wymienić bez jakich pododdziałów) - pododdział pozostający w odwodzie dywizji - w gotowości do ... (podać jakich zadań).

7. Gotowość do wykonania zadań ... (godz., data).

8. SD ... bsap w rejonie ... (podać rejon) czynne od ... (podać termin).

Kierunek przesunięcia ... (podać kierunek).

Meldunki o realizacji zadań przedstawiać ... (podać kiedy).

Natychmiast meldować o ... (podać o czym).

Zastępcy:

- dowódca ... (pododdziału);

- dowódca ... (pododdziału).

SZEF SZTABU ... bsap ... DZ
... (stopień, imię i nazwisko)

DOWÓDCA ... bsap ... DZ
... (stopień, imię i nazwisko)

Czytali:

1. ... 3. ...

2. ... 4. ...

Wydrukowano w ... egz.

Egz. nr ... - ...
Egz. nr ... - ...

Wyk. ... Nr ks. ...
Druk. ...

PLAN REKONESANSU DOWÓDCY bsap
(wariant)

1. Cel rekonesansu ... (podać cel).
2. Skład grupy rekonesansowej:
 - punkt pracy nr ... (podać numer, miejsce i współrzędne);
uczestnicy: ...
...
... (wymienić uczestników);
 - punkt pracy nr ... (podać numer, miejsce i współrzędne),
uczestnicy: ...
...
... (wymienić uczestników).
3. Czas prowadzenia rekonesansu: ... (podać czas pracy na rekonesansie).
4. Miejsce i czas spotkania grupy rekonesansowej:
 - punkt pracy nr ... (podać miejsce i czas spotkania grupy rekonesansowej);
 - punkt pracy nr ... (podać miejsce i czas spotkania grupy rekonesansowej).
5. Środki transportowe: ... (podać rodzaj i ilość).
6. Środki łączności ... (podać rodzaj i ilość).
7. Ochrona grupy rekonesansowej ... (podać siły i środki ochrony).
8. Zbiórka wyjeżdżających ... (podać miejsce) o ... (podać czas).
9. Treść pracy dowódcy podczas rekonesansu:

PRZEBIEG REKONESANSU

<u>Punkt pracy</u> Czas pracy	<u>Prowadzący</u> <u>Uczestnicy</u>	Zagadnienie do rozpa- trzenia	Uwagi
<u>Nr ...</u> Czas: od ... do ...	<u>Dowódca ... bsap</u> Grupa rekonesan- sowa nr ...		
Czas: od ... do (odpowiedzialny)	Przejazd na punkt pracy nr ...	
<u>Nr ...</u> Czas: od ... do ...	<u>Dowódca ... bsap</u> Grupa rekonesan- sowa nr ...		
Czas: od ... do (odpowiedzialny)	Przejazd na punkt pracy nr ...	
<u>Nr ...</u> Czas: od ... do		
Czas: od ... do	Powrót z rekonesansu	

DOWÓDCA ... bsap

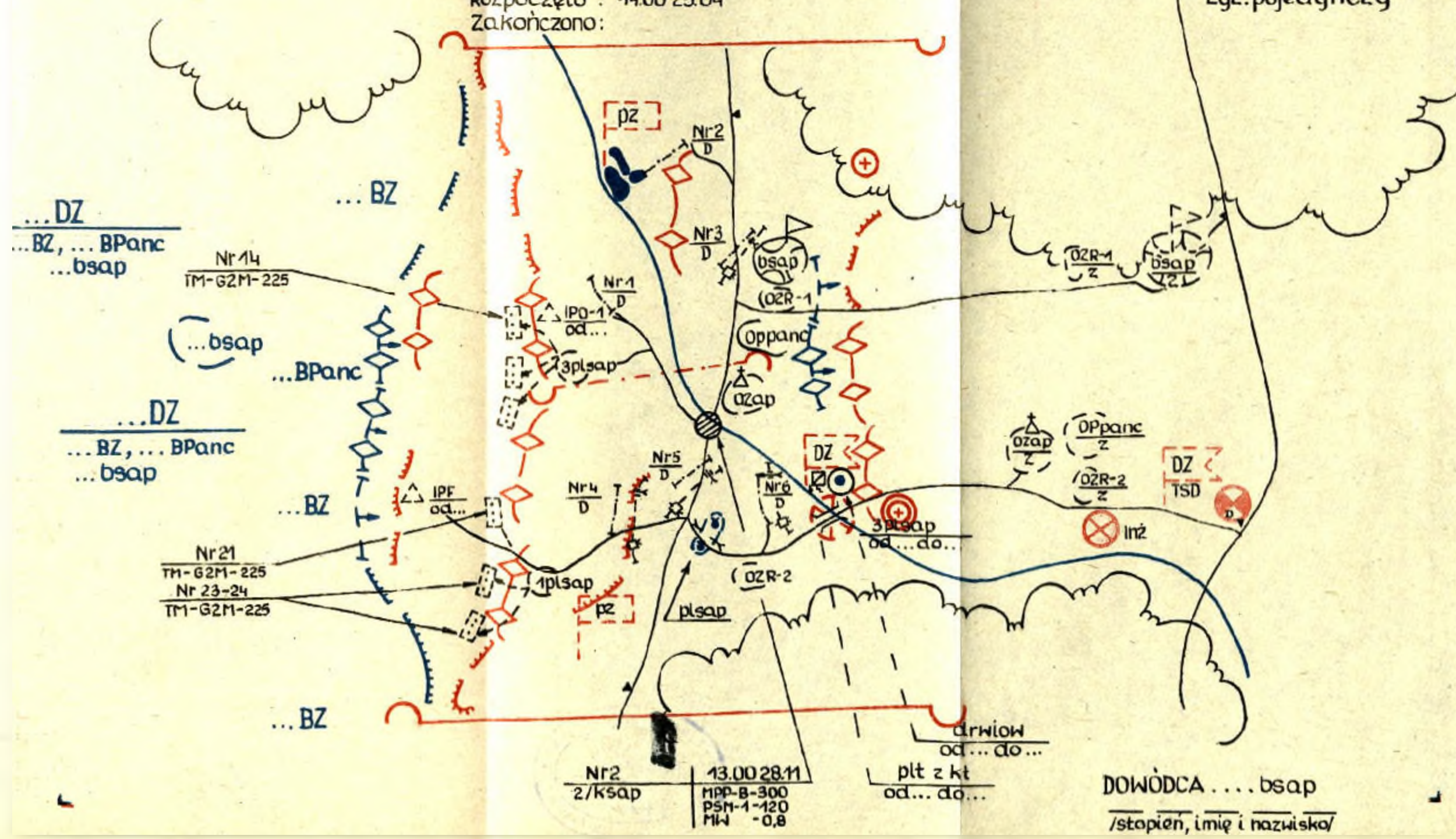
.....

MAPA ROBOCZA DOWÓDCY BATALIONU
/warant/

Масштаб 1 до раз. рф 957/мм
Заточник 45

MAPA ROBOCZA DOWÓDCY bsap
Rozpoczęto : 14.00 23.04
Zakończono:

Egz. pojedynczy

LEGENDA
DO MAPY ROBOCZEJ DOWÓDCY BATALIONU SAPERÓW
(wariant)

TABELA ZADAŃ ORAZ UŻYCIA SIŁ I ŚRODKÓW ROZPOZNANIA INŻYNIERYJNEGO

... bsaap ... 0Z

l.p.	Zadania rozpoznania inżynierskiego	Sposób rozpoznania	Rodzaj i liczba inżynierskich elementów rozpozn.	Termin rozpozn.	Siły i środki do rozpoznania	Rejon prowadzenia rozpoznania	Termin i sposób przekazywania danych	Odwód sił i środków
 (podać treść zadania, rejon lub obiekt) (podać sposób rozpoznania) (podać liczbę i rodzaj elem. rozp.) (godz., data) (podział organizacyjny rozpoznania) (podać miejsce lub obiekty) (godz, data oraz sposdb, miejsce i komu meldować dane) (siły i środki pozostające w dyspozycji)

SZEF SZTABU ... bsaap ... 0Z

... (stopień, imię i nazwisko)

ZESTAWIENIE I PODZIAŁ TECHNICZNYCH ŚRODKÓW BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH

... bsep ... 07

na dzień ...

SLUŻBA-R.MOJ.	WYSZCZEGÓLNIENIE			PODDZIAŁY												RAZEM ŚRODKÓW						
	Lp.	NR INDEKS. NR KATAL.	NAZWA ŚRODKÓW	E-ETATOWO F-FAKTY- CZNIE P-POTRZE- BA	04			05			06			07			08			9	10	11
					E	F	P	E	F	P	E	F	P	E	F	P	E	F	P			
	1	2	3		04			05			06			07			08			9	10	11
	1																					
	2																					
	3																					
	4																					
	5																					
	6																					
	7																					
	8																					
	9																					
	10																					
	11																					
	12																					
	13																					
	14																					
	15																					
	16																					
	17																					
	18																					
	19																					
	20																					
	21																					
	22																					
	23																					
	24																					
	25																					
	26																					
	27																					
	28																					
	29																					
	30																					
	31																					
	32																					
	33																					
	34																					
	35																					
	RAZEM ŚRODKÓW BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH																					
	WSPÓŁCZYNNIK UKOMPLETOWANIA F/E																					
	REJON PODODZIAŁOWEGO PUNKTU ZAOPATRZENIA																					

ZESTAWIENIE I PODZIAŁ SPRZĘTU TECHNICZNEGO

... bsap ... DZ

na dzień ...

SLUZBA-R. WZJ.	WYSZCZEGÓLNIENIE				PODODZIAŁY															RAZEM SPRZĘTU			
	Lp.	NR INDEKS. NR KATAL.	NAZWA SPRZĘTU	E-ETATOWO F-FAKTY- CZNIC S-SPRAW- NYCH	04			05			06			07			00			9	10	11	
					E	F	S	E	F	S	E	F	S	E	F	S	E	F	S				
	1	2	3																				
	1																						
	2																						
	3																						
	4																						
	5																						
	6																						
	7																						
	8																						
	9																						
	10																						
	11																						
	12																						
	13																						
	14																						
	15																						
	16																						
	17																						
	18																						
	19																						
	20																						
	21																						
	22																						
	23																						
	24																						
	25																						
	26																						
	27																						
	28																						
	29																						
	30																						
	31																						
	32																						
	33																						
	34																						
	35																						
RAZEM SPRZĘTU																							
WSPÓLCZYNNIK UKOMPLET. F/S																							
WSPÓLCZYNNIK GOT. BOJOWEJ S/E																							

PLAN ZABEZPIECZENIA MATERIAŁOWEGO
na dzień ...

Obrót środkami	Rodzaj środków materiałowych	Pododdziały batalionu							Tyły bata- lionu	RAZEM
STAN na (godz, data) (wyszczególnić środki)
ZUŻYCIE (w dniu) (wyszczególnić środki)
DOWÓZ ZE SKŁADÓW (ZI) (wyszczególnić środki)
DOWÓZ OO (podać pod- odziały) (wyszczególnić środki)

PLAN DOWOZU ŚRODKÓW MATERIALOWYCH
na dzień ...

Pododziały, do których realizuje się dowóz	Środki materiałowe		Potrzeby transportu		Realizacja dowozu				
	Rodzaj środków	ciężar (t)	samocho- dowy	przy- czepy	Dysponent	Źródło zaopatrzenia	Miejsce (rejon) dowozu	Odległość (km)	Termin wykonania
..... (pododdz.) (wyszczególnienie środków) (ilość) (ilość) (stopień, imię, nazwisko) (rodzaj składu) (miejsce dowozu) (godz., data)

SYGNAŁY DOWODZENIA, WSPÓŁDZIAŁANIA I ALARMOWANIA

Lp.	Czynność do wykonania lub wykonana	Sposób przekazania		Dźwiękowy (syrena na czas)	Światlny (rakiety -liczba)
		klucz	fon		

KOD TERENU

Lp.	Przedmiot lub obiekt terenowy	Oznaczenie kodowe	Oznaczenie kodowo-zapasowe

Schemat organizacji łączności radiowej
(wariant)

Nr sieci lub kierunku.	Rodzaj sieci (kierunku) radiowej	SD A	SSap OZ	SSap pz	Ora bsap	IPR	OZR	OZap	ksap	kt	kpont kdp
...	S/R szefa sap.szefa obrony pchem (MP-24-M-2)		R-111	R-111							
...	K/R szefa saperów dywizji (MP21-M-2) lub R3-Z		R-173 R-130*		R-123 R-130*						
...	S/R szefa saperów dywizji (MP21-M-2 lub R3-Z)		R-111		R-111	R-123					
...	S/R dowódcy bsap (R3-M lub R2-1M)		R-123		R-123		R-107	R-113	R-113	R-123	R-123
...										

* / z WSD dywizji

Uwagi:

- szef saperów dywizji i szef obrony pchem dysponują dwoma wozami: MP21-M-2 (Iksja) i wozem dowodzenia R3-Z;
- wóz dowodzenia R3-Z jest przewidziany do pracy na WSD;
- szef saperów pz posiada razem z szefem obrony pchem wóz dowodzenia R3-M;
- dowódca bsap dywizji posiada wóz dowodzenia R-3M lub R2-AM;
- szef saperów dywizji utrzymuje z szefem wojsk inżynieryjnych A łączność za pomocą środków telefonicznych sztabu armii (przez radiolinie);
- kwatermistrz i zastępca dowódcy bsap ds. technicznych pracują w sieciach UKF odpowiednio: kwatermistrza, szefa służb technicznych dywizji (radiostacje najczęściej R-107 przydzielone z pldow bsap).

MELDUNEK BOJOWY DOWÓDCY BATALIONU
(wariant)

SZEF SAPERÓW ... (podać numer i ZT)

Meldunek bojowy ... (podać batalion) ... (ZT). Nr ...

SD ... (miejsce, współrzędne) ... (data, godz.). Mapa ... (skala i rok wydania)

1. Nieprzyjaciel ... (podać oddział lub ZT) prowadzi ... (podać rodzaj prowadzonych działań w rejonie lub na kierunku wykonywanych zadań).

W ciągu ... (podać czas) w rejonie (na rubieży) ... (podać rubież) nieprzyjaciel wykonał (stosował) ... (podać treść zadania lub przedsięwzięć inżynierskich nieprzyjaciela, ewentualnie użyte do tego celu siły).

Pododdziały inżynierskie ... (podać jakiego szczebla, oddział lub ZT) stosowały ... (podać rodzaj użytych środków lub sprzętu do wykonania zadań).

W rejonie (na rubieży) ... (podać gdzie) stwierdzono (wykryto) ... (podać co).

2. Pododdziały batalionu o ... (godz., data) zajmują następujące położenie:

a/ ... (podać pododdział) wykonał do ... (godz., data) ... (podać treść zadania). O ... (godz., data) ześrodkował się w rejonie ... (podać rejon) i przystąpił do ... (podać rodzaj wykonywanego zadania).

Straty ... (pododdział) w ludziach ... (podać liczbę strat).

Stan napromienienia ... R (podać liczbę).

b/ ... (podać pododdział) wykonał do ... (godz., data) ... (podać treść zadania). Od ... (godz., data) przystąpił do wykonywania ... (podać rodzaj wykonywanego zadania), które zakończy do ... (czas).

Straty ... (pododdział) w ludziach ... (podać liczbę).

Stan napromienienia ... R (podać liczbę).

c/ ... (pododdział) o ... (godz., data) zakończyła ... (podać treść zadania). Do ... (godz., data) ześrodkowuje się w rejonie ... (podać rejon) i przystąpi do ... (podać planowane zadanie do wykonania).

Straty ... (pododdział) w ludziach ... (podać liczbę).

Stan napromienienia ... R (podać liczbę).

d/ Pozostałe pododdziały batalionu ześrodkowane w rejonie ... (podać rejon) w gotowości do wykonania ... (podać przewidywane zadania).

Straty w ludziach ... (podać kolejno pododdziałami liczbę i rodzaj strat).

Stan napromienienia ... R (podać liczbę).

Ogółem straty batalionu w ludziach wynoszą ... (podać liczbę i rodzaj strat).

Średnia napromienienia ... R (podać liczbę).

Zestawienie stanu ilościowego, technicznego, strat i potrzeb zasadniczego sprzętu inżynierskiego batalionu - załącznik ... (podać numer).

Zapotrzebowanie technicznych środków bojowych i inżynierskich środków materiałowych - załącznik nr ... (podać numer).

3. Zdecydowałem:

... (podać decyzję do dalszych działań i sposobów wykonywania zadań w zaistniałej sytuacji).

Ponadto ... (podać inne zamierzenia wynikające z rozwoju sytuacji i wykonywanych przez batalion zadań).

4. Proszę o przydzielenie ... (podać typ, liczbę i rodzaj sprzętu), uzupełnienie ... (podać ilość, rodzaj i typ środków materiałowych) oraz ... (podać inne prośby).

SZEF SZTABU ... bsap ... DZ

DOWÓDCA ... bsap ... DZ

.....
(stopień, imię i nazwisko)

.....
(stopień, imię i nazwisko)

Wydrukowano w ... egz.

Egz. nr ... - ...

Egz. nr ... - ...

Wyk.: ... (stopień, nazwisko)

Druk. ... (inicjały maszynistki, data)

Nr ...

Uwaga:

Dane o nieprzyjacielu oraz wojskach własnych, w tym o pododdziałach batalionu dowódca batalionu saperów może przedstawić na kalce (zamiast treści pkt. 1 i 2) jako załącznik do meldunku.

MELDUNEK
 ZAPOTRZEBOWANIE O STANIE TECHNICZNYM ŚRODKÓW BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH
 ... bsup ... 02
 na dzień ... godz. ...

SZUDBA-R. KODISK	WYSZCZEGÓLNIENIE NAZWA			STAN AKTUALNY			POTRZEBY		RAZEM do- trzu- by	PROSZĘ DOSTARCZYĆ 00 W m. KapuF. wyd. na dzień godz. następujące środki bo- jowe i materiałowe (pozycja numer i ilość)
	Lp.	Nr. in- deksu M. katal.	E-ETATOWI F-FAKTYCZNIE B-BRAK	E	F	B	Brak do statu	Na wy- kwalif. zobal		
	1	2	3	04	05	06	08	09		
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										<u>INNE PROŚBY</u>
20										
21										
22										
23										
24										
25										
26										
27										
28										
29										
30										
31										
32										
33										
34										
35										
RAZEM ŚRODKÓW										
WSPÓŁCZYNNIK PEŁNOSPRAWNOŚCI W TECHN. ŚRODKI BOJOWE I MATER. F/E =										

ZESTAWIENIE NALEŻNOŚCI INŻYNIERYJNYCH ŚRODKÓW MATERIALOWYCH I SPRZĘTU INŻYNIERYJNEGO

(Druk do wypełnienia)

Oddziały, pododdziały	Wyszczególnienie																Uwagi	
	Miny ppanc (TR-824)	Miny ppanc (MPP-P)	Miny kumulo- lacyjne	Miny ppoż	Miny ppoż	Miny specjalne	Miny kulsyjne	Miny sygna- lizacyjne	Miny os- wietleniowe	Z3-FWD	UZ-2 (kpl.)	LK (mały)	LK (duży)	Zestaw M-61	MW do zest. 4-54 (kpl.)	Trzoły (THT)		Plastyżony
ksaa pułku																		
ba																		
bcz																		
artyleria pułku																		
tyły pułku																		
RAZEM w uz:																		
pa																		
dar																		
ppłot																		
dispara																		
drt																		
bsap																		
OPR																		
RAZEM w uz:																		
ZAPAS		ARMZ (PSSInz)																
		FBMZ (PSSInz)																
1 bsap																		
2 bsap																		
3 bsap																		
bmin																		
prozmin																		
tyły BSap																		
RAZEM w BSap:																		

Należności
tabelaryczne
sprzętu dla
pododdziałów
rodzajów wojsk

Nazwa sprzętu	plr	kp	th	bappan	bp	bcz	kzarp				
Maly zestaw minorski											
Stółnis rurawa SR-7 (28W-15)											
Podnośnik wody											
Filtr wody FPM-30											
Filtr wody FPM-300											
Zestaw stolarsko-niesięcki											
Zestaw hydrauliczny											
Łódź rozpraszająca											

Hydrukowano w 30 egz.
Egz. nr 1-30 Sibl.Nauk. GZS
Myk, ppłk Lewandowski

Druk H.K. dn. 10. 1958 r.
Druk ASK nr pf 191/pf 957/4W
Kw. C.A.

